

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນາຖາວອນ

ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້

ຍຸດທະສາດ

ສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ
ຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ
ຮອດປີ 2020

ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ມັງກອນ 2008

ສາລະບານ

1. ພາກໄຂຫົວເລື່ອງ.....	8
1.1 ກອບນະໂຍບາຍ.....	8
1.2 ວິໄສທັດ.....	9
1.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກັບຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມກະສິກຳ.....	10
1.4 ຂັ້ນຕອນການພັດທະນາຍຸດທະສາດ.....	10
2 ການວິເຄາະສະພາບການ	11
2.1 ບັນດາໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.....	11
2.2 ການວິເຄາະບັນຫາ	12
2.3 ການວິເຄາະຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ.....	15
3. ຍຸດທະສາດສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.....	17
3.1 ຈຸດປະສົງ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍ.....	17
3.2 ຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນ	17
3.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສິ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ.....	18
3.4 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນ ກັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ.....	22
3.5 ການສ້າງຫຼັກສູດດ້ານສີມືແຮງງານ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ.....	22
3.6 ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ.....	25
3.7 ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ວິທີການດຳເນີນທຸລະກິດ.....	26
3.8 ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	27
4. ກິນໄກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ.....	28
4.1 ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ.....	28
4.2 ຕົວຊີ້ວັດ ຜົນສຳເລັດ (ຮອດປີ 2020)	30
4.3 ຕາຕະລາງເວລາ ແລະ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ	32
4.4 ການລະດົມແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ການຊ່ວຍເຫຼືອ	34

ບົດຄັດຫຍໍ້

ການພັດທະນາຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ທັນສະໄໝ ແມ່ນບູລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງຂອງ ລັດຖະບານລາວ ເພື່ອບັນລຸໄດ້ໃນການຮັບປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ປະຊາຊົນລາວນັບມື້ນັບດີຂຶ້ນ. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຢູ່ໃນຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແມ່ນການຜະລິດ ສະບຽງອາຫານໃຫ້ພຽງພໍ, ຜະລິດເປັນສິນຄ້າ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງເຂດທີ່ງ່າຍ ແລະ ພູດອຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ.

ການສົ່ງເສີມກະສິກຳແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນສຳລັບລັດຖະບານລາວ ໃນການບັນລຸຕາມເປົ້າ ໝາຍ. ວິໄສທັດຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນມີວິທີການແບບໃໝ່ ສຳລັບພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຜູ້ທີ່ ເຮັດວຽກກັບຊາວກະສິກອນໃນຮູບແບບການມີສ່ວນຮ່ວມການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ. ຄວາມຮູ້ຄວາມສາ ມາດ ດ້ານເຕັກນິກກະສິກຳແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນສຳລັບພາກສ່ວນເອກະຊົນ ທີ່ລົງທຶນໃສ່ຂະແໜງກະສິກຳ. ນີ້ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພາລະບົດບາດຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງໃນອະນາຄົດ ນັ້ນຄືການສົ່ງ ເສີມກະສິກຳຢູ່ ສປປ ລາວ.

ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ 5 ແຫ່ງ ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊຶ່ງເປັນຜູ້ສະໜອງໃນການຍົກລະດັບພະນັກງານ (ໃຫ້ເບິ່ງຕາມຕາຕະລາງ 1).

1. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຫຼວງພະບາງ
2. ໂຮງຮຽນຊົນລະປະທານຊັ້ນກາງ ທ່າງ່ອນ
3. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງບໍລິຄຳໄຊ
4. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງສະຫວັນນະເຂດ
5. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຈຳປາສັກ

ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບຈະຕ້ອງມີຄວາມຮູ້ດ້ານສັງຄົມ, ເສດຖະ ກິດ, ການເງິນ, ການຕະຫຼາດ ແລະ ການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ໂດຍມີການເຊື່ອມໂຍງກັບ ຕະຫຼາດ. ການສິດສອນຕ້ອງມີການພັດທະນາການຮຽນຈາກພື້ນຖານໄປສູ່ຄວາມຊຳນານງານ, ມີອັດຕາ ສ່ວນການເຂົ້າໂຮງຮຽນຂອງແມ່ຍິງ ແລະ ຊົນເຜົ່າຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີການເຊື່ອມໂຍງກັບພາກ ສ່ວນ ເອກະຊົນ ແລະ ລະບົບສົ່ງເສີມກະສິກຳດີຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ.

ຍຸດທະສາດຖືກພັດທະນາຂຶ້ນມາ ໂດຍຜ່ານການປຶກສາຫາລືຈາກຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ

ໃນປີ 2006, ມີຊ່ວຍຊານ ມາຊ່ວຍກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃນການສັງລວມ ແລະ ຮ່າງຍຸດທະ ສາດ ສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໂດຍໄດ້ປຶກສາ ຫາລືກັນຫຼາຍຄັ້ງຈາກຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ. ໃນປີ 2007 ກໍໄດ້ມີການແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ເພື່ອ ພັດທະນາຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ ແຕ່ນີ້ຮອດປີ 2020. ຄະນະຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວໄດ້ໄດ້ເປີດກອງປະຊຸມ ປຶກສາຫາລືຫຼາຍຄັ້ງ ໂດຍນຳໃຊ້ບົດລາຍງານປຶກສາຫາລື ຂອງປີ 2006 ເປັນພື້ນຖານໃນການສົນທະນາ.

ກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືໄດ້ຈັດຂຶ້ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫຼວງພະບາງ, ບໍລິຄຳໄຊ, ສະຫວັນນະ

ເຂດ ແລະ ຈຳປາສັກ. ມີຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມທັງໝົດ 102 ຄົນ ຈາກ 9 ແຂວງ, ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍພະນັກງານຄູຈາກ ໂຮງຮຽນ, ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກອົງການລັດ, ບໍລິສັດກະສິກຳ ແລະ ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ກໍຄືຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ແລະ ພະນັກງານຈາກພາກສ່ວນກະສິກຳຕ່າງໆ. ຄະນະ ຮັບຜິດຊອບຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວໄດ້ສັງລວມຜົນຂອງກອງປະຊຸມເຫຼົ່ານັ້ນເປັນບົດລາຍງານ. ຫຼັງຈາກນັ້ນຈຶ່ງ ໄດ້ຮຽບຮຽງ ຮ່າງເປັນຍຸດທະສາດ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບໄດ້ເພີ່ມວິທີຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດໃຫ້ໄດ້ດີທີ່ສຸດ. ບັນດາກົມ ທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກໍໄດ້ປະກອບຄຳຄິດຄຳເຫັນໃສ່ຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ. ຈາກ ຜົນໄດ້ຮັບດັ່ງກ່າວ ຈຶ່ງກາຍມາເປັນຍຸດທະສາດໃນປັດຈຸບັນ.

ກ. ບັນຫາຂອງນັກຮຽນ

ຈຳນວນນັກຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ, ຈະມີວິທີການແກ້ໄຂເຮັດໃດ? ນັກຮຽນສ່ວນຫຼວງຫຼາຍມາຈາກ ຄອບຄົວທຸກຍາກ ເຂົາເຈົ້າໃຊ້ເວລາເກືອບ 40 ຊົ່ວໂມງ/ອາທິດ ເພື່ອຊອກຢູ່ຫາກິນ. ນີ້ແມ່ນຜົນກະທົບທາງ ລົບຕໍ່ການຮຽນ ກໍຄືສຸຂະພາບຂອງນັກຮຽນ. ນ້ອຍກວ່າ 20% ຂອງນັກຮຽນ ທີ່ຮຽນຈົບໄດ້ມີວຽກເຮັດ ແລະ ກໍ ບໍ່ທັນຈະແຈ້ງເທື່ອວ່າ ອີກ 80% ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບບໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກ. ການຮຽນແມ່ນທົດສະດີຫຼາຍໂພດ, ບໍ່ໄດ້ມີສ່ວນພັນເຖິງວຽກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ບໍ່ມີໂອກາດພັດທະນາສີມື ຫຼື ປະສົບປະການ ຜ່ານການ ຮຽນດ້ວຍການເຮັດຕົວຈິງ. ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທີ່ຈຳເປັນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງ, ບໍ່ທັນໄດ້ລົງ ເລິກໃນການຈຳແນກ ການສອນທີ່ຈຳເປັນລະຫວ່າງນາຍຈ້າງໃນອະນາຄົດ. ຫຼັກສູດຍັງບໍ່ທັນເໝັນເຖິງຄວາມ ສຳນານງານໃນການສິດສອນ. ນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີຄວາມຫວັງຢາກເຮັດວຽກນຳໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ ສາກົນ ແລະ ເຮັດນຳລັດຖະບານ. ມີນັກຮຽນຈຳນວນນ້ອຍສົນໃຈເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດເອກະຊົນ, ເຮັດທຸລະ ກິດດ້ວຍຕົນເອງ ຫຼື ເປັນຊາວກະສິກອນ.

ຂ. ບັນຫາຂອງຄູ

ຫຼັກສູດແມ່ນເຫັນໄດ້ຈາກປຶ້ມຕຳລາ ແລະ ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງຢ່າງງ່າຍດາຍໄດ້. ມີກົນໄກເລັກນ້ອຍ ສຳລັບການຝຶກອົບຮົມ/ການສອນຂອງຄູ. ບໍ່ມີສິ່ງຈູງໃຈພຽງພໍສຳລັບຄູ ໃນການປັບປຸງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບພາມ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການສອນ/ຝຶກອົບຮົມ. ບໍ່ມີກົນໄກ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຄູອາຈານ ແລະ ຊາວນາ ຕົວແບບ. ຄູມີຄວາມຫວັງຈະໄດ້ຮັບທຶນການສຶກສາ ເພື່ອໄປຮຽນຕໍ່ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສະສົມເງິນໄວ້ຊື້ ເຮືອນ ແລະ ກໍມີສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ອື່ນໆ ເພື່ອປັບປຸງຕົນເອງ ພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ.

ຄ. ບັນຫາຂອງສະຖາບັນ

ພື້ນຖານໂຄງລ່າງບໍ່ພຽງພໍ (ໂດຍສະເພາະຫໍພັກນັກຮຽນ) ບໍ່ມີກອງທຶນ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ປົວລະບັດຮັກສາ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວ. ໂດຍທົ່ວໄປຍັງຂາດທຶນ, ຂາດສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເພື່ອສ້າງລາຍ ຮັບ, ມີຄວາມຫຍຸ້ງ ຍາກໃນການບໍລິຫານຈັດການ ດ້ານການເງິນ ແລະ ກົນໄກໃນການສ້າງລາຍຮັບ. ມີແຕ່ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂຶ້ນກາງສະຫວັນນະເຂດ ມີກົນໄກການສ້າງກອງທຶນນັກຮຽນ ໂດຍກຸ່ມ ຊາວນາ. ນີ້ແມ່ນການພັດທະນາທີ່ດີ, ແຕ່ລະໂຮງຮຽນຄວນຈະເອົາເປັນຕົວຢ່າງ. ຂໍສະເໜີອັນນີ້ຄວນຈະໄດ້ ຮັບການພັດທະນາ ເພື່ອຊາວກະສິກອນຜູ້ທຸກຍາກເຂດເນີນສູງ ທີ່ບໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.

ບໍ່ມີໂຮງຮຽນໃດ ມີກົນໄກປະສານງານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກັບຊົມໃຊ້ ຮັບຄຳແນະນຳຈາກລູກຄ້າ ໃນຕະຫຼາດ ແຮງງານ ຕົວຢ່າງ: ຊາວນາ, ເມືອງ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆ. ມີຄວາມຈຳເປັນ ສຳລັບຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ ສັງຄົມ ໂດຍຜ່ານຫຼາຍໜ້ອງການ ແລະ ເຄື່ອນຍ້າຍ.

໘. ບັນຫາໃຫຍ່ ຂອງການຮຽນການສອນຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກຳ

ບໍ່ມີການວິໄຈ ຄວາມຕ້ອງການການຮຽນການສອນ ເພື່ອວາງທິດທາງຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳຊັ້ນກາງ ກ່ຽວກັບລະບົບການສຶກສາຢ່າງກ້ວາງຂວາງ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງຄືນຈຳນວນໂຮງ ຮຽນ, ນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານ. ອີກດ້ານໜຶ່ງການມີໂອກາດໄດ້ມີວຽກເຮັດງານທຳມີນ້ອຍ ແຕ່ຄວາມຕ້ອງການຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານກະສິກຳຂອງສັງຄົມແມ່ນມີຫຼາຍ. ການປະສານສົມທົບກັບກະຊວງສຶກສາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເພື່ອການພັດທະນາຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງການກະສິກຳ. ສູນຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງເຕັມປະສິດທິພາບ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງຄືນເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບຕ້ອງການດ້ານການສົ່ງເສີມ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກຳ. ຖ້າຫາກວ່າສະເໜີໃຫ້ຄູອາຈານ ມີການຈັດຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ/ການໃຫ້ບໍລິການດ້ານສົ່ງເສີມ. ນີ້ກໍອາດມີຜົນກະທົບເຖິງການຮຽນໄລຍະຍາວຂອງນັກຮຽນ. ກໍລະນີນີ້ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ. ມີ 2 ໂຮງຮຽນຄື: ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ໂຮງຮຽນຊົນລະປະທານຊັ້ນກາງທ່າງ່ອນ ແມ່ນລົງເລິກໃສ່ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານເຂດທົ່ງພຽງ, ສ່ວນໂຮງຮຽນຫຼວງພະບາງ, ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ຈຳປາສັກ ແມ່ນລົງເລິກທົ່ວໄປ. ບໍ່ມີໂຮງຮຽນໃດເອົາໃຈໃສ່ການຜະລິດເຂດເນີນສູງແບບຍືນຍານ, ຊຶ່ງປະຊາຊົນສ່ວນຫຼວງຫຼາຍອາໄສຢູ່, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ. ເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂ.

ສ່ວນປະກອບຫຼັກຂອງຍຸດທະສາດ

ເປົ້າໝາຍລວມຂອງຍຸດທະສາດແມ່ນ:

- ເພື່ອພັດທະນາສີມືແຮງງານຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໂດຍອີງໃສ່ການພັດທະນາຕະຫຼາດແຮງງານຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດ ແມ່ນເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.

1. ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສົ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ.

1. 1 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສົ່ງເສີມ.

- ການເຊື່ອມໂຍງຟາມຢູ່ອ້ອມໂຮງຮຽນຜ່ານລະບົບສົ່ງເສີມ
- ໂຮງຮຽນຄວນຈັດການຝຶກອົບຮົມ (ທົບທວນຄວມຊຶ່ງຈຳ) ໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ
- ໂຮງຮຽນສາມາດສ້າງພະນັກງານສົ່ງເສີມ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄປຢູ່ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ
- ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຜະລິດອຸປະກອນຂອງການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ.
- ເລັ່ງໃສການພັດທະນາພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບກຸ່ມຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ: ຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງ.

- ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນ, ກະສິກຳສະອາດ ແລະ ການນຳໃຊ້ດິນເຂດເນີນສູງແບບຍືນຍົງ.

1.2 ການປັບປຸງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງສັງຄົມ.

- ປັບປຸງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ໃຫ້ຖືກກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ
- ສ້າງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ
- ເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ

1.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບພາກສ່ວນນາຍຈ້າງເອກະຊົນ

- ປັບປຸງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ໃຫ້ໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ.
- ເປັນຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາກັບຜູ້ປະກອບທຸລະກິດຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຮັບເອົານັກຮຽນເຂົ້າເຮັດວຽກ, ລົງທຶນໃສ່ການຮຽນການສອນ.

1.4 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນ ກັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ

- ໂຄງການຝຶກອົບຮົມສຳລັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ.
- ສູນກາງການຄ້າຂະໜາດນ້ອຍ
- ກອງທຶນຂະໜາດນ້ອຍສຳລັບນັກຮຽນ ເພື່ອເຮັດທຸລະກິດສ່ວນຕົວ

2. ການສ້າງຫຼັກສູດດ້ານສີມືແຮງງານ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ.

- ຈຳແນກຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທີ່ຕ້ອງການຢູ່ໃນຕະຫຼາດແຮງງານ.
- ຮັບຮູ້ອາຊີບຕົ້ນຕໍສຳຄັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກອົບຮົມ.
- ເພີ່ມຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຂົ້າໃນຫຼັກສູດ.
- ນຳໃຊ້ຟາມຂອງໂຮງຮຽນເປັນບ່ອນລົງເຮັດຕົວຈິງ
- ໃຫ້ນັກຮຽນເຮັດຕົວຈິງກັບຊາວນາຢູ່ກັບຟາມຂອງຊາວນາເອງ.
- ເສື່ອມຍົງການສ້າງຫຼັກສູດພາຍໃນໂຮງຮຽນກັບສະຖາບັນອື່ນໆ
- ບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ຕິດຕາມປະເມີນຄຸນນະພາບສີມືແຮງງານ.

3. ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ.

- ແຜນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ແລະ ແຜນການພັດທະນາສ່ວນບຸກຄົນ.
- ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະຫວ່າງມະຫາວິທະຍາໄລຕ່າງໆ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.
- ເຄືອຂ່າຍການຝຶກອົບຮົມຄູອາຈານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກະສິກຳພາຍໃນລາວ

4. ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

- ຈຳແນກທາງເລືອກສຳລັບການສ້າງລາຍຮັບພາຍໃນໂຮງຮຽນ.
- ກົນໄກເອື້ອອຳນວຍໃນການສ້າງກຸ່ມທຸລະກິດລະຫວ່າງນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານ.

- ກົມໄກສຳລັບການແບ່ງຜົນປະໂຫຍດ.

5. ບັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

- ບ່ອນຢູ່, ນ້ຳ, ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ຫໍອາຫານ.
- ຫ້ອງຮຽນ, ຫ້ອງຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຫ້ອງທົດລອງ.
- ຟາມ ແລະ ໜອງປາ
- ເຄື່ອງມືການສື່ສານ, ໄຟຟ້າ ແລະ ອິນເຕີເນັດ
- ແຜນການ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ກົມໄກ ສຳລັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະສະໜັບສະໜູນບັນດາໂຮງຮຽນ ກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂຶ້ນການ ໃນການບັບປຸງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ. ມີຄະນະຮັບຜິດຊອບຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກບັນດາກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃນກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ສຶກສາ, ອຸດສະຫະກຳ ແລະ ການຄ້າ ເພື່ອນຳພາ ແລະ ຕິດຕາມການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ. ລະດັບຂັ້ນໂຮງຮຽນ ຈະໄດ້ ສ້າງຕັ້ງຢ່າງນ້ອຍ 5 ໜ່ວຍງານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດຄື:

1. ໜ່ວຍງານຕິດຕໍ່ປະສານງານ
2. ໜ່ວຍງານພັດທະນາວິສະຫະກິດ
3. ໜ່ວຍງານສື່ສານ ແລະ ສົ່ງເສີມ
4. ໜ່ວຍງານຝຶກອົບຮົມຄູ
5. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ

ຍຸດທະສາດໄດ້ລະບຸລາຍລະອຽດຂອງກຸ່ມເບົ້າໝາຍສຳລັບແຕ່ລະສ່ວນປະກອບ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການຄາດຄະເນຈະດຳເນີນໄປ 3 ໄລຍະຄື: ໄລຍະໂຄງການຕົວແບບ 2008-2010, ໄລຍະ ຂະຫຍາຍໂຄງການ 2011-2015 ແລະ ໄລຍະເຮັດໃຫ້ໂຄງການມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແມ່ນ 2016-2020. ຢູ່ ໃນຍຸດທະສາດກໍໄດ້ສ້າງເປັນຮ່າງສຳລັບການລະດົມທຶນ ເພື່ອບັບປຸງຄຸນນະພາບການສອນໃນໄລຍະ ສິ້ນໂດຍສະເພາະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນ ໃຫ້ຄຳແນະນຳດ້ານເຕັກນິກ ແລະ ບັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ສຳລັບໄລຍະຍາວ ແມ່ນໃຫ້ພາກສ່ວນເອກະຊົນປະກອບສ່ວນທຶນຮອນໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ຈາກການຂາຍ ຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ການບໍລິການ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນລະດັບສູງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການບັບປຸງການຮຽນ ການສອນ ແລະ ການຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ໃຫ້ໄດ້ຢ່າງໝັ້ນຄົງ.

1. ພາກໄຂຫົວເລື່ອງ

1.1 ກອບນະໂຍບາຍ

ການພັດທະນາຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ໃຫ້ທັນສະໄໝ ແມ່ນບູລິມະສິດອັນດັບໜຶ່ງຂອງ ລັດຖະບານລາວ ເພື່ອບັນລຸໄດ້ໃນການຮັບປະກັນສະບຽງອາຫານ ແລະ ການບັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ຂອງ ປະຊາຊົນລາວນັບມື້ນັບດີຂຶ້ນ. ຈຸດປະສົງຕົ້ນຕໍຢູ່ໃນຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ແມ່ນການຜະລິດ ສະບຽງອາຫານໃຫ້ພຽງພໍເປັນສິນຄ້າ, ຫຼຸດຜ່ອນຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງເຂດທີ່ພຽງ ແລະ ພູດອຍ ແລະ ການນຳໃຊ້ປ່າໄມ້ແບບຍືນຍານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງອ່າງໂຕ່ງ.

ຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນພື້ນຖານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ວັດທະນາທຳ. ປະຊາຊົນທີ່ ປະກອບອາຊີບກະສິກຳ ກວມ 80% ຂອງພົນລະເມືອງ ແລະ ສ້າງລາຍຮັບເຖິງ 50% ຂອງ GDP ລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ. ການຜະລິດແບບກຸ້ມກິນຍັງແຜ່ຫຼາຍ, ການນຳໃຊ້ອຸປະກອນການຜະລິດ ຍັງຕ່ຳ (ການນຳໃຊ້ປຸ່ຍ ຫຼື ແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ) ແລະ ຜະລິດຕະພາບຕ່ຳ, ລາຍຮັບຈາກການຜະລິດຕ່ຳ, ໂດຍສະເພາະຢູ່ເຂດເມືອງທີ່ທຸກຍາກທີ່ສຸດ. ລັດຖະບານມີຄວາມໝາຍໝັ້ນຕົ້ງໃຈໃນວຽກງານກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໃຫ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ທັນສະໄໝ ໃນຂະນະທີ່ ວິຖີການດຳລົງຊີວິດຂອງປະຊາຊົນລາວ ຍັງອີງໃສ່ ຮີດຄອງປະເພນີ ແລະ ມີຫຼາຍຊົນຊາດຊົນເຜົ່າ.

ຍຸດທະສາດຂອງລັດຖະບານກ່ຽວກັບຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຊຶ່ງໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດມາ ຫຼາຍໆ ປີ ປະກອບດ້ວຍ 7 ເນື້ອໃນຕົ້ນຕໍຄື:

1. ການວາງແຜນແບບມີສ່ວນຮ່ວມ ເພື່ອຮັບປະກັນຄວາມເຂົ້າໃຈໃນຄວາມຕ້ອງການຂອງທ້ອງຖິ່ນ, ສະພາບການ ແລະ ກະກຽມແຜນການຂອງເມືອງສຳລັບເນື້ອທີ່ ແລະ ອ່າງໂຕ່ງນ້ຳ ເຂດທີ່ພຽງ. ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ເມືອງ ແມ່ນໜ່ວຍງານຕົ້ນຕໍສຳລັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຂອງຂະ ແໜງກະສິກຳ.
2. ການປ່ຽນແປງສະພາບເຂດທີ່ພຽງ ບ່ອນທີ່ມີຄວາມເຂັ້ມແຂງໃນການຜະລິດຂອງຊາວກະສິກອນ (ສາມາດເຂົ້າຫາຕະຫຼາດໄດ້, ເຕັກນິກການຜະລິດທັນສະໄໝ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ຂະຫຍາຍການສົ່ງ ສິນຄ້າອອກໃຫ້ຫຼາຍ).
3. ການພັດທະນາເຂດເນີນສູງແບບຍືນຍານ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງສິ່ງແວດລ້ອມ ປະກອບດ້ວຍການປົກ ປັກຮັກສາປ່າສະຫງວນແຫ່ງຊາດ, ລະບຽບການໃນການເກັບເຄື່ອງປ່າຂອງດົງ, ການມີສ່ວນ ຮ່ວມຫຼາຍໆ ຂະແໜງການ ໃນການປົກປັກຮັກສາ, ການມອບດິນມອບປ່າໃຫ້ປະຊາຊົນ ແລະ ການ ຄຸ້ມຄອງ.
4. ການເຮັດໄຮ່ຄົງທີ່, ລັດຖະບານເລັ່ງໃສ່ຢຸດຕິການຖ່າງປ່າເຮັດໄຮ່ຢ່າງສິ້ນເຊີງ ຮອດປີ 2015 ຜ່ານ ການໂຄສະນາຈາກກົດຈະກຳຕ່າງໆ ໂດຍໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມຂຶ້ນເມືອງເປັນຜູ້ດຳເນີນຢູ່ເຂດຊົນ ນະບົດ.
5. ການຂະຫຍາຍໂຄງການຊົນລະປະທານ, ການຄຸ້ມຄອງໂຄງການໃຫ້ມີປະສິດທິພາບສູງຂຶ້ນ ແລະ ຂະຫຍາຍເນື້ອທີ່ ພາຍໃຕ້ໂຄງການນ້ຳຊົນລະປະທານຕື່ມອີກ.

6. ການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ເນັ້ນໃສ່ການຍົກລະດັບພະນັກງານກະສິກຳ ໂດຍສະເພາະ ພະນັກງານຂັ້ນເມືອງ ເພື່ອເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານການສ້າງແຜນການ, ເຕັກນິກການສົ່ງເສີມ, ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບລະບົບການຕະຫຼາດ ແລະ ບົດບາດຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ.
7. ບັນຍາກາດຂອງການພັດທະນາທຸລະກິດ ແມ່ນໃຈກາງສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕຂອງເສດຖະກິດ ດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວຢູ່ໃນແຜນພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມແຫ່ງຊາດ.

ການສຶກສາແມ່ນຊ່ວຍໃຫ້ເກີດມີການປ່ຽນແປງສຳລັບການຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ. ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຍັງມີໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງທັງໝົດ 5 ແຫ່ງໄວ້ເປັນບ່ອນສ້າງພະນັກງານລະດັບຊັ້ນກາງ.

ຍຸດທະສາດສະບັບນີ້ແມ່ນເລັ່ງໃສ່ການປັບປຸງຄຸນະພາບການຮຽນການສອນຢູ່ໂຮງຮຽນເຫຼົ່ານີ້ ແລະ ສູນຝຶກອົບຮົມ ເພື່ອສ້າງພະນັກງານວິຊາການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງ ບັນຈຸເຂົ້າໃສ່ວຽກງານສົ່ງເສີມພາກລັດ ແລະ ພາກເອກະຊົນ ທີ່ຜະລິດເປັນສິນຄ້າທັນສະໄໝ.

1.2 ວິໄສທັດ

ຍຸດທະສາດສົ່ງເສີມກະສິກຳຂອງກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນຄົ້ນຄວ້າເຫັນວິທີການແບບໃໝ່ ສຳລັບພະນັກງານສົ່ງເສີມ ຜູ້ທີ່ເຮັດວຽກກັບຊາວກະສິກອນໃນຮູບແບບການມີສ່ວນຮ່ວມໃນການພັດທະນາເຕັກໂນໂລຊີ. ພວກເຂົາຕ້ອງການຄວາມຮູ້ທາງດ້ານສັງຄົມ ທີ່ຈະຊ່ວຍໃຫ້ປະຊາຊົນເຂດພູດອຍປັບປຸງຊີວິດການເປັນຢູ່ ດີຂຶ້ນ. ພວກເຂົາຕ້ອງການຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານການເງິນ, ການຕະຫຼາດ ແລະ ການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອເຊື່ອມໂຍງກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ຕະຫຼາດ. ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງການຮຽນຮູ້ການຂຽນບົດສະເໜີໂຄງການ, ແຜນການ ແລະ ຂັ້ນຕອນການປະຕິບັດງານຈາກຂັ້ນລຸ່ມຫາຂັ້ນເທິງ ຊຶ່ງໄດ້ຮັບການກະຕຸກຊຸກຍູ້ຈາກກະຊວງ. ຈາກການປ່ຽນແປງຢ່າງໄວວາໃນຂະແໜງການກະສິກຳ ພະນັກງານສົ່ງເສີມຕ້ອງການໃຫ້ມີການຝຶກອົບຮົມປະຈຳປີ ເພື່ອຮຽນຮູ້ເຕັກໂນໂລຊີໃໝ່ໆ.

ນີ້ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງພາລະບົດບາດຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງໃນອະນາຄົດ ນັ້ນຄືການສົ່ງເສີມກະສິກຳຢູ່ພາກເໜືອຂອງລາວ. ຍິ່ງຕ້ອງການຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ ເຂົ້າເຮັດວຽກໃນຂະແໜງກະສິກຳ, ບໍ່ສະເພາະແຕ່ຂັ້ນເມືອງເທົ່ານັ້ນ ຍັງຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຢູ່ຂັ້ນບ້ານ ແລະ ກຸ່ມບ້ານ ແມ່ນກຸ່ມການຜະລິດ.

ເພື່ອບັນລຸຕາມຄາດໝາຍ, ໂຮງຮຽນຕ້ອງມີການປ່ຽນແປງແບບແຜນວິທີການເຮັດວຽກ, ຄູອາຈານຮຽນຮູ້ວິທີການສົດສອນໃຫ້ຖືກຕາມຄວາມຕ້ອງການຕົວຈິງຂອງຊາວກະສິກອນໃນເຂດພູດອຍ. ມີສ່ວນກ່ຽວກັບການປ່ຽນແປງຫຼັກສູດ ແລະ ວິທີການສອນ ຕົວຢ່າງ: ນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານຕ້ອງຕິດພັນກັບຊາວກະສິກອນ ເພື່ອປັບປຸງຫຼັກສູດ. ຊຸກຍູ້ໃຫ້ແມ່ຍິງ ແລະ ຊົນເຜົ່າເຂົ້າຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ. ໃນການປະຊາສຳພັນໃຫ້ບັນດາຊົນເຜົ່າຮັບຊາບອາດຈະໃຫ້ນັກຮຽນຜະລິດລາຍການເປັນພາສາທ້ອງຖິ່ນໂດຍຜ່ານລາຍການວິທະຍຸ. ໂຮງຮຽນສາມາດພັດທະນາກົນໄກໃໝ່ໆ ໃນການກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານການເງິນ ເຊັ່ນ: ພັດທະນາກິດຈະກຳ

ຂອງການສ້າງລາຍຮັບຕ່າງໆ ເປັນຕົ້ນແມ່ນການຜະລິດ ແລະ ການຂາຍແນວພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບສູງ, ຈັດການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ບໍລິການ ໃຫ້ການປຶກສາຕ່າງໆ.

1.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກັບຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມ ກະສິກຳ

ກອງສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຮັບຮອງເອົາວິທີການສິ່ງເສີມຂອງ ສປປ ລາວ ເພື່ອນຳພາກິນໂກ ສຳລັບການ ປັບປຸງລະບົບສິ່ງເສີມ. ວິທີການສິ່ງເສີມນີ້ປະກອບດ້ວຍການເຊື່ອມໂຍງລະຫວ່າງລະບົບສິ່ງເສີມຂອງລັດຖະບານ (ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ) ກັບລະບົບສິ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ (ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂັ້ນບ້ານ, ກຸ່ມຜູ້ຜະລິດ). ຫ້ອງການສິ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງ ມີພາລະບົດບາດເປັນຜູ້ຊ່ວຍໃນການວິໄຈ ແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆ ໂດຍຜ່ານການມູນວຽນຂອງການປະເມີນຄວາມຕ້ອງການ, ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ, ການຕິດຕາມ ແລະ ການປະເມີນຜົນ, ການທົບທວນຄືນໂຄງການ ແລະ ການສິ່ງເສີມກຸ່ມຊາວກະສິກອນ. ນອກຈາກຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກກະສິກຳແລ້ວ ຍາກໃຫ້ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງມີຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ແລະ ຄວາມສາມາດໃນການນຳພາເຮັດກິດຈະກຳຕ່າງໆ.

ລັດຖະບານສິ່ງເສີມໃຫ້ສ້າງຕັ້ງກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ. ສ້າງກຸ່ມການຜະລິດ ໃຫ້ການບໍລິການ ເພື່ອບັນລຸ ແລະ ການບໍລິການສິ່ງເສີມໃຫ້ແກ່ຊາວກະສິກອນໄດ້ງ່າຍຂຶ້ນ. ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທາງສັງຄົມຂອງ ພະນັກງານສິ່ງເສີມ ກໍມີຄວາມຈຳເປັນ ຕ້ອງການເຊັ່ນດຽວກັນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ຊາວກະສິກອນນຳໃຊ້ ກາລະໂອກາດ ຂອງຕະຫຼາດຢ່າງມີຜົນສຳເລັດ.

ລັດຖະບານມີແຜນການສ້າງສູນບໍລິການຂໍ້ມູນຂ່າວສານຢູ່ທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ. ສູນເຫຼົ່ານີ້ກໍມີຄວາມຕ້ອງການພະນັກງານສິ່ງເສີມຄືກັນເພື່ອສະໜອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານໃຫ້ຊາວກະສິກອນ.

1.4 ຂັ້ນຕອນການພັດທະນາຍຸດທະສາດ

ອີງຕາມຄວາມຕ້ອງການວຽກງານຕົວຈິງຈະຕ້ອງໄດ້ປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນຂອງ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ໄດ້ລິເລີ້ມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບໜ້າທີ່ ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນຈາກອົງການ SDC ໃນປີ 2006. ໜ້າທີ່ຂອງຄະນະຮັບຜິດຊອບແມ່ນ ເພື່ອປະເມີນສະພາບການປັດຈຸບັນ, ຈຳແນກບັນຫາຕົ້ນຕໍ ແລະ ສະເໜີ ຍຸດທະສາດໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເຫຼົ່ານີ້. ຜ່ານຫຼາຍໆ ກອງປະຊຸມ ແລະ ການສະເໜີແນະຜູ້ມີສ່ວນ ຮ່ວມຕ່າງໆ ສາມາດສັງລວມໜ້າທີ່ໄດ້ຢ່າງລະອຽດກວ້າງຂວາງ.

ບົດລາຍງານແມ່ນສະໜອງຂໍ້ມູນພຽງພໍ ສຳລັບກະຊວງ ໃນການສືບຕໍ່ປຶກສາຫາລື ແລະ ພັດທະນາ ຍຸດທະສາດ ໃນປີ 2007. ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບປັບປຸງຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ, ຊຶ່ງປະກອບດ້ວຍ ຜູ້ອຳນວຍການໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ແລະ ຜູ້ຕາງໜ້າຈາກບັນດາກົມກ່ຽວຂ້ອງພາຍໃນ

ກະຊວງ ຄື: ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ, ກົມແຜນການ (ພະແນກຮ່ວມມື), ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ກອງສັງເກດກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້.

ຄະນະທຶມງານໄດ້ຈັດກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືຫຼາຍຄັ້ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນຢູ່ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ, ຫຼວງ ພະບາງ, ບໍລິຄໍາໄຊ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈໍາປາສັກ ແຕ່ເດືອນພຶດສະພາ ຫາ ເດືອນສິງຫາ 2007. ຜູ້ເຂົ້າ ຮ່ວມກອງປະຊຸມແມ່ນຈາກຜູ້ປະກອບການຕ່າງໆ, ຄູອາຈານ, ຕາງໜ້າຈາກອົງການລັດ, ບໍລິສັດທີ່ເຮັດທຸລະ ກິດດ້ານກະສິກໍາ, ອົງການຜູ້ໃຫ້ທຶນ, ຈາກອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນອື່ນໆ ແລະ ນາຍຈ້າງໃນຂະແໜງກະສິກໍາ. ທຸກໆ ພາກສ່ວນໄດ້ປຶກສາຫາລືເຖິງຫຼາຍບັນຫາ ແລະ ຂໍ້ແນະນຳວິທີປັບປຸງ.

ຍຸດທະສາດນີ້ແມ່ນອີງໃສ່ຜົນໄດ້ຮັບຈາກບັນດາກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກ່ຽວກັບການປັບປຸງຄຸນນະ ພາບການຮຽນການສອນ. ໄດ້ນຳສະເໜີວິໄສທັດຂອງລັດຖະບານ ກ່ຽວກັບພາລະບົດບາດຂອງໂຮງຮຽນ ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ໃນການຕອບສະໜອງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດດ້ານວິຊາການສັງເກດຢູ່ພາກ ແນະນຳ.

ພາກທີ 2 ແມ່ນການວິເຄາະບັນຫາ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການ ສອນ ອີງໃສ່ຜົນຂອງການໃຫ້ຄຳແນະນຳ ປີ 2006 ແລະ ຜົນໄດ້ຮັບຈາກບັນດາກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລື ກ່ຽວ ກັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ ປີ 2007.

ພາກທີ 3 ແມ່ນຍຸດທະສາດທີ່ກຳລັງສະເໜີໃນປັດຈຸບັນ ແມ່ນອີງຕາມການສະເໜີແນະນຳຈາກຜູ້ມີ ສ່ວນຮ່ວມ ແລະ ພາກສ່ວນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ. ຍຸດທະສາດນີ້ເລັ່ງ ໃສ່ ໃຫ້ບັນລຸຕາມຄາດໝາຍຂອງລັດຖະບານໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມຸດ ໃຫ້ຊຳນານງານອີງໃສ່ ການຜະລິດເປັນສິນຄ້າ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ຄຳປະກັນສະບຽງອາຫານ ໃນຂະແໜງກະສິກໍາ.

ພາກທີ 4 ແມ່ນການສັງລວມເອົາກົນໄກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດສະບັບນີ້. ຄະນະທຶມ ງານ ປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ ໄດ້ພັດທະນາພາກນີ້ ໂດຍພິຈາລະນາເອົາຄຳສະເໜີແນະນຳຈາກ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ ເຂົ້າໃນກົນໄກດັ່ງກ່າວ. ນຳສະເໜີກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ແລະ ຕົວຊີ້ວັດຕ່າງໆ ເພື່ອເປັນການ ວັດແທກຄວາມຄືບໜ້າ ໃນການບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍແຕ່ປີ 2008 ຫາ 2020.

2 ການວິເຄາະສະພາບການ

2.1 ບັນດາໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ

ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ 5 ແຫ່ງ ຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງກະຊວງກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ຊຶ່ງເປັນຜູ້ສະໜອງໃນການຍົກລະດັບພະນັກງານ (ໃຫ້ເບິ່ງຕາມຕາຕະລາງ 1).

6. ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຫຼວງພະບາງ
7. ໂຮງຮຽນຊົນລະປະທານຊັ້ນກາງ ທ່າງ່ອນ
8. ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງບໍລິຄໍາໄຊ

9. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງສະຫວັນນະເຂດ

10. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຈຳປາສັກ

ຕາຕະລາງ 1: ສັງລວມລັກສະນະຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ 5 ແຫ່ງຢູ່ລາວ

ລັກສະນະ	ຮຮ. ກປ ຫຼວງພະບາງ	ຮຮ. ຊປທ ທ່າງ່ອນ	ຮຮ. ກປ ບໍລິຄຳໄຊ	ຮຮ. ກປ ສະຫວັນນະເຂດ	ຮຮ. ກປ ຈຳປາສັກ
ແຂວງ	ຫຼວງພະບາງ	ນະຄອນຫຼວງວຽງຈັນ	ບໍລິຄຳໄຊ	ສະຫວັນນະເຂດ	ຈຳປາສັກ
ຈຳນວນນັກຮຽນ ປີ 2005	646	323	350	85	757
ຈຳນວນຄູ ປີ 2005	47	33	25	28	52
ຈຳນວນນັກຮຽນ/ຄູ	13	10	14	3	14
ຈຳນວນນັກຮຽນ/ຫ້ອງຮຽນ	108	80	88	28	54
ຂົງເຂດລົງເລິກຕົ້ນຕໍ	ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ປ່າໄມ້	ຊົນລະປະທານ	ກະສິກຳເຂດທົ່ງພຽງ, ລ້ຽງສັດ, ປ່າໄມ້	ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ປ່າໄມ້	ປູກຝັງ, ລ້ຽງສັດ, ປ່າໄມ້
ການໄດ້ເຮັດວຽກຂອງນັກຮຽນທີ່ຈົບ	ສືບຕໍ່ການຮຽນ, 20% ມີວຽກເຮັດ, ສ່ວນຫຼາຍເປັນພະນັກງານຢູ່ເມືອງ	ບໍ່ໄດ້ຮຽນຕໍ່, 20% ເຮັດວຽກຢູ່ສະຖານທີ່ກໍ່ສ້າງຊົນລະປະທານຕ່າງໆ	ບໍ່ໄດ້ຮຽນຕໍ່, ບາງທີ 10% ໄປເມືອງ, 20% ໄປເຮັດວຽກດ້ານອື່ນໆ	ຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບທັງໝົດກັບຫ້ອງຖິ້ນຂອງຕົນ	30% ຂອງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບມີວຽກເຮັດ
ໄລຍະການຮຽນ	3 ປີ	3 ປີ	3 ປີ	3 ປີ	3 ປີ

ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຍັງມີອຸປະສັກຫຼາຍຢ່າງໃນການສ້າງສິມີແຮງງານ ເພື່ອຕອບສະໜອງໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດແຮງງານ. ບັນຫາຕ່າງໆ ທີ່ໄດ້ກຳນົດຢູ່ໃນກອງປະຊຸມປຶກສາຫາລືກ່ຽວກັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບ ການຮຽນການສອນ

2.2 ການວິເຄາະບັນຫາ

ການວິເຄາະບັນຫາ ຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຢູ່ບັນດາກອງປະຊຸມກະກຽມຍຸດທະສາດສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ.

ກ. ບັນຫາຂອງນັກຮຽນ

- ຈຳນວນນັກຮຽນເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ, ຈະມີວິທີການແກ້ໄຂແນວໃດ?
- ນັກຮຽນສ່ວນຫຼວງຫຼາຍມາຈາກຄອບຄົວທຸກຍາກ ເຂົາເຈົ້າໃຊ້ເວລາເກືອບ 40 ຊົ່ວໂມງ/ອາທິດ ເພື່ອຊອກຢູ່ຫາກິນ. ນີ້ແມ່ນຜົນກະທົບທາງລົບຕໍ່ການຮຽນ ກໍຄືສຸຂະພາບຂອງນັກຮຽນ.
- 20-30% ຂອງນັກຮຽນ ທີ່ຮຽນຈົບໄດ້ມີວຽກເຮັດຫຼັງຈາກຮຽນຈົບໄດ້ປີໜຶ່ງ ແລະ ອີກ 80% ໄດ້ເຮັດວຽກ ຫຼັງຈາກຮຽນຈົບໄດ້ 2 ປີ. ນັກຮຽນບໍ່ມີຄວາມຮູ້ ແລະ ເງິນ ເຮັດທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນເວລາຂອງການຫວ່າງງານ.
- ການຮຽນແມ່ນທົດສະດີຫຼາຍໂພດ, ບໍ່ໄດ້ມີສ່ວນພົວພັນເຖິງວຽກງານສິ່ງເສີມ ແລະ ບໍ່ມີໂອກາດພັດທະນາສິມີ ຫຼື ປະສົບປະການ ຜ່ານການຮຽນດ້ວຍການເຮັດຕົວຈິງ.
- ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທີ່ຈຳເປັນ ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ກຳນົດຢ່າງຈະແຈ້ງ, ບໍ່ທັນໄດ້ລົງເລິກໃນການຈຳແນກການສອນທີ່ຈຳເປັນລະຫວ່າງນາຍຈ້າງໃນອະນາຄົດ. ຫຼັກສູດຍັງບໍ່ທັນເໝັນເຖິງຄວາມສຳນານງານໃນການເຮັດພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ.

- ນັກຮຽນສ່ວນຫຼາຍແມ່ນມີຄວາມຫວັງຢາກເຮັດວຽກນຳໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອສາກົນ ແລະ ເຮັດນຳລັດຖະບານ. ມີນັກຮຽນຈຳນວນໜ້ອຍສົນໃຈເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດເອກະຊົນ, ເຮັດທຸລະກິດດ້ວຍຕົນເອງ ຫຼື ເປັນຊາວກະສິກອນ.

ຂ. ບັນຫາຂອງຄູ

- ຫຼັກສູດແມ່ນເຫັນໄດ້ຈາກປຶ້ມຕຳລາ ແລະ ບໍ່ສາມາດປ່ຽນແປງຢ່າງງ່າຍດາຍໄດ້.
- ມີກົນໄກເລັກນ້ອຍສຳລັບການຝຶກອົບຮົມ/ການສອນຂອງຄູ.
- ບໍ່ມີສິ່ງຈູງໃຈພຽງພໍສຳລັບຄູ ໃນການປັບປຸງຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບຟາມ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການສອນ/ຝຶກອົບຮົມ.
- ບໍ່ມີກົນໄກ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ລະຫວ່າງຄູອາຈານ ແລະ ຊາວນາຕົວແບບ.
- ຄູມີຄວາມຫວັງຈະໄດ້ຮັບທຶນການສຶກສາ ເພື່ອໄປຮຽນຕໍ່ຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເພື່ອສະສົມເງິນໄວ້ຊື້ເຮືອນ ແລະ ກໍ່ມີສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ອື່ນໆ ເພື່ອປັບປຸງຕົນເອງ ພຽງເລັກນ້ອຍເທົ່ານັ້ນ.

ຄ. ບັນຫາຂອງສະຖາບັນ

- ພື້ນຖານໂຄງລ່າງບໍ່ພຽງພໍ (ໂດຍສະເພາະທັບກນັກຮຽນ) ບໍ່ມີກອງທຶນ ເພື່ອປັບປຸງ ແລະ ບົວລະບັດຮັກສາພື້ນຖານໂຄງລ່າງດັ່ງກ່າວ.
- ໂດຍທົ່ວໄປຍັງຂາດທຶນ, ຂາດສິ່ງກະຕຸກຊຸກຍູ້ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບ, ມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການບໍລິຫານຈັດການ ດ້ານການເງິນ ແລະ ກົນໄກໃນການສ້າງລາຍຮັບ.
- ມີແຕ່ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງສະຫວັນນະເຂດ ມີກົນໄກການສ້າງກອງທຶນນັກຮຽນໂດຍກຸ່ມຊາວນາ. ນີ້ແມ່ນການພັດທະນາທີ່ດີ, ແຕ່ລະໂຮງຮຽນຄວນຈະເອົາເປັນຕົວຢ່າງ. ຂໍ້ສະເໜີອັນນີ້ຄວນຈະໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ເພື່ອຊາວກະສິກອນຜູ້ທຸກຍາກເຂດເມີນສູງ ທີ່ບໍ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍ.
- ບໍ່ມີໂຮງຮຽນໃດ ມີກົນໄກປະສານງານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກັບຊົມໃຊ້ ຮັບຄຳແນະນຳຈາກລູກຄ້າໃນຕະຫຼາດແຮງງານ ຕົວຢ່າງ: ຊາວນາ, ເມືອງ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆ. ມີຄວາມຈຳເປັນ ສຳລັບຄວາມຮັບຜິດ ຊອບຕໍ່ສັງຄົມ ໂດຍຜ່ານຫຼາຍໜ້ອງການ ແລະ ເຄືອຂ່າຍ.

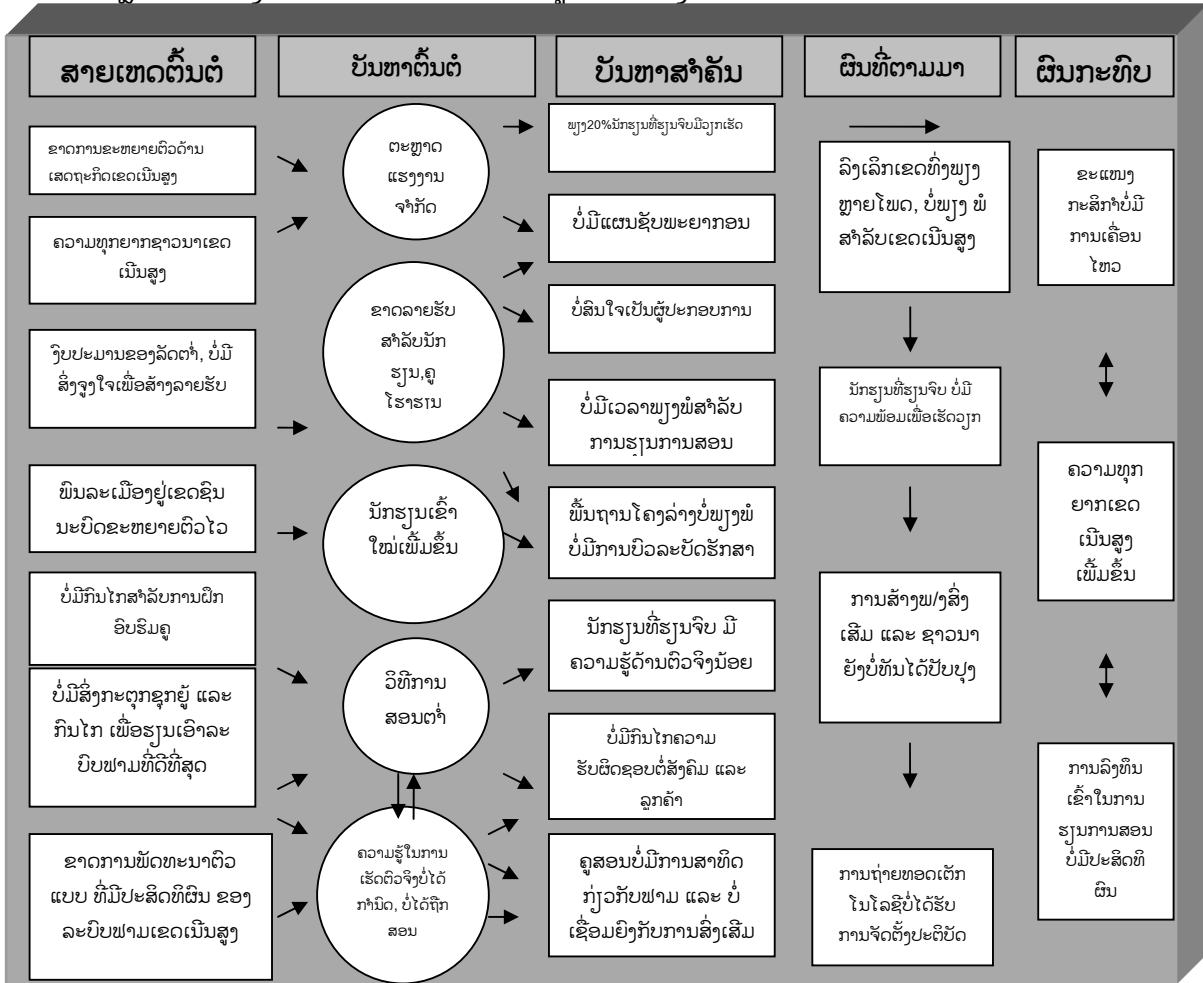
ງ. ບັນຫາໃຫຍ່ ຂອງການຮຽນການສອນຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກຳ

- ບໍ່ມີການວິໄຈ ຄວາມຕ້ອງການການຮຽນການສອນ ເພື່ອວາງທິດທາງຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳຂັ້ນກາງກ່ຽວກັບລະບົບການສຶກສາຢ່າງກ້ວາງຂວາງ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວໄດ້ສ້າງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃຫ້ແກ່ການປັບປຸງຄືນຈຳນວນໂຮງຮຽນ, ນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານ. ອີກດ້ານໜຶ່ງການມີໂອກາດໄດ້ມີວຽກເຮັດງານທຳມີໜ້ອຍ ແຕ່ຄວາມຕ້ອງການຜູ້ທີ່ມີຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານກະສິກຳຂອງສັງຄົມແມ່ນມີຫຼາຍ. ການປະສານສົມ ທົບກັບກະຊວງສຶກສາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ ເພື່ອການພັດທະນາຍຸດທະສາດການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດໃນຂະແໜງການກະສິກຳ.
- ສະຖາບັນການສຶກສາຢູ່ ສປປ ລາວ ສ່ວນຫຼາຍແມ່ນຢູ່ພາຍໃຕ້ການຄຸ້ມຄອງຂອງກະຊວງສຶກສາທິການ. ເຫດຜົນຕົ້ນຕໍທີ່ຮັກສາໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງ ໃຫ້ຂຶ້ນກັບກະຊວງກະສິກຳ

ແລະ ປ່າໄມ້ ແມ່ນເພື່ອສະໜັບສະໜູນຍຸດທະສາດສິ່ງເສີມກະສິກຳ ຊຶ່ງເປັນຍຸດທະສາດທີ່ສຳຄັນໃນການລົບລ້າງຄວາມທຸກຍາກ. ການພົວພັນກັບກະຊວງສຶກສາແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ກຳນົດແຈ້ງ ໃນການຄຸ້ມຄອງດ້ານຄຸນນະພາບຂອງການສອນ ແລະ ຍົກລະດັບນັກຮຽນຈາກສະຖາບັນໜຶ່ງໄປຫາສະຖາບັນໜຶ່ງ.

- ສູນຝຶກອົບຮົມຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ຖືກນຳໃຊ້ຢ່າງເຕັມປະສິດທິພາບ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງຄືນເພື່ອໃຫ້ແທດເໝາະກັບຕ້ອງການດ້ານການສິ່ງເສີມ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາທຸລະກິດກະສິກຳ.
- ຖ້າຫາກວ່າສະເໜີໃຫ້ຄູອາຈານ ມີການຈັດຝຶກອົບຮົມໄລຍະສັ້ນ/ການໃຫ້ບໍລິການດ້ານສິ່ງເສີມ. ນີ້ກໍອາດມີຜົນກະທົບເຖິງການຮຽນໄລຍະຍາວຂອງນັກຮຽນ. ກໍລະນີນີ້ອາດຈະເກີດຂຶ້ນ.
- ມີ 2 ໂຮງຮຽນຄື: ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ໂຮງຮຽນຊົນລະປະທານຂັ້ນກາງທ່າງ່ອນ ແມ່ນລົງເລິກໃສ່ເນື້ອທີ່ຊົນລະປະທານເຂດທີ່ງຽງ, ສ່ວນໂຮງຮຽນຫຼວງພະບາງ, ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ຈຳປາສັກ ແມ່ນລົງເລິກທົ່ວໄປ. ບໍ່ມີໂຮງຮຽນໃດເອົາໃຈໃສ່ການຜະລິດເຂດເນີນສູງແບບຍືນຍານ, ຊຶ່ງປະຊາຊົນສ່ວນຫຼວງຫຼາຍອາໄສຢູ່, ໂດຍສະເພາະຜູ້ທີ່ທຸກຍາກ. ເຂດດັ່ງກ່າວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງຊອກຫາວິທີແກ້ໄຂ.

ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ແມ່ນສັງລວມໄດ້ ໃນຕົ້ນໄມ້ບັນຫາຢູ່ຕາຕະລາງ 2:

2.3 ການວິເຄາະຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ

ຄຽງຄູ່ກັບນັກຮຽນ, ຄູອາຈານ ຍັງປະກອບດ້ວຍຜູ້ທີ່ມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງ:

ກ. ຫ້ອງການສິ່ງກະສິກໍາຂັ້ນແຂວງ ແລະ ເມືອງ

ພະນັກງານປະຈຳຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງ ມີຄວາມຄິດເຫັນຈະແຈ້ງວ່າ ໂຮງຮຽນຈະສາມາດປັບປຸງວິທີການສົດສອນຂອງຕົນແນວໃດ ເພື່ອໃຫ້ພະນັກງານສິ່ງເສີມມີທັກສະສີມີແຮງງານດີຂຶ້ນ (ໃຫ້ເບິ່ງຢູ່ຂອບ1).

ນີ້ແມ່ນການສຳພາດພະນັກງານຄົນໜຶ່ງຈາກຫ້ອງການກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເມືອງຊຽງເງິນ ອະທິບາຍເຖິງຄວາມຈຳເປັນດ້ານທັກສະພາກປະຕິບັດຕົວຈິງຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງຫຼວງພະບາງ. ພະນັກງານເມືອງເກືອບໝົດທຸກຄົນແມ່ນໄດ້ຮຽນຈົບຈາກໂຮງຮຽນແຫ່ງນີ້. ພວກເຂົາມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຫຼາຍດ້ານປະສົບປະການ ເວລາເຂົ້າເຮັດວຽກໃໝ່, ເນື່ອງຈາກວ່າເຂົາຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນຫຼາຍໆ ເລີ່ມຕົ້ນໃໝ່ອີກ. ເຂົາເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນຈາກການເຮັດຕົວຈິງ. ສິ່ງທ້າທາຍທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດ ແມ່ນການຮຽນວິທີເຮັດວຽກກັບຊາວນາ, ຂະນະທີ່ຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມແມ່ນບໍ່ໄດ້ສອນຢູ່ໂຮງຮຽນແຫ່ງນີ້. ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການສັກຢາໃຫ້ຄວາຍແມ່ນຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນ ຈາກການເຮັດຕົວຈິງ ແລະ ບໍ່ເຄີຍມີໂອກາດໄດ້ຝຶກເຮັດກ່ຽວກັບສັກຢາຈັກເທື່ອຢູ່ໂຮງຮຽນເຊັ່ນດຽວກັນ. ພະນັກງານເມືອງຍາກໃຫ້ໂຮງຮຽນສອນ ຄວາມຮູ້ດ້ານຕ່າງໆ ດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:

- ວິທີການສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດວຽກກັບຊາວກະສິກອນ
- ເຕັກນິກການຮັກສາສຸຂະພາບສັດລ້ຽງຂັ້ນພື້ນຖານ.
- ການວິໄຈ ແລະ ສຳຫຼວດດິນ ຂັ້ນພື້ນຖານ, ເຕັກນິກພື້ນຖານການວິໄຈດິນໃນຫ້ອງທົດລອງ
- ການສຳຫຼວດ ແລະ ການວິໄຈການຕະຫຼາດ
- ການພັດທະນາທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ຄວາມຮູ້ກ່ຽວກັບການແປຮູບຜົນຜະລິດ
- ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານພາສາອັງກິດ ແລະ ພາສາຈີນ
- ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານຄອມພິວເຕີ, ການຮັບ-ສົ່ງ ອີເມລ ແລະ ການຂຽນບົດລາຍງານຕ່າງໆ
- ຮຽນຮູ້ການວິໄຈຂໍ້ມູນ
- ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານການຂັ້ນແຜນງົບປະມານການເງິນ ແລະ ການບັນຊີ
- ຫຼັກການ ແລະ ເຕັກນິກກະສິກໍາອິນຊີ
- ໂຮງຮຽນບໍ່ຄວນນຳສະເໜີແຕ່ຈາກບົ່ມຕຳລາພຽງຢ່າງດຽວ ຄວນນຳໃຊ້ສື່ສະເໜີເຊັ່ນ: ໂທ ລະພາບຄືກັບປະເທດໄທ.

ເມືອງບໍ່ສາມາດຈ້າງພະນັກງານໃໝ່ ເນື່ອງຈາກວ່າຕຳແໜ່ງງານທີ່ລັດຖະບານອະນຸມັດມີຈຳນວນພຽງພໍ. ແຕ່ເມືອງສາມາດຮັບເຂົ້າເປັນພະນັກງານຊົ່ວຄາວໄດ້ ຖ້າຫາກມີງົບປະມານພຽງພໍ ສາມາດຮັບພະນັກງານເຂົ້າຕື່ມອີກ 9 ຄົນ ເພື່ອເຮັດສຳເລັດຕາມແຜນທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ການນຳໃຊ້ທຶນສຳລັບຈ່າຍຄ່າແຮງງານແມ່ນມີຈຳກັດ, ປັດຈຸບັນແມ່ນນຳໃຊ້ເງິນໂຄງການຕ່າງປະເທດເພື່ອຈ່າຍຄ່າຄອງຊີບໃຫ້ພະນັກງານດັ່ງ ກ່າວ ໃນໄລຍະເວລາ 1 ປີ. ຈຸດປະສົງແມ່ນເພື່ອເຮັດໃຫ້ພະນັກງານໜຸ່ມນ້ອຍໄດ້ມີປະສົບການ ແລະ ໃຫ້ເຂົາເຈົ້າມີວຽກເຮັດໃນຕໍ່ໜ້າ.

ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂັ້ນເມືອງຈຳໄດ້ດຶກກ່ຽວກັບການດຳລົງຊີວິດຢູ່ໂຮງຮຽນ. ໃນຂະນະທີ່ເປັນນັກຮຽນຢູ່ ເຂົາ ເຈົ້າທຸກຫຼາຍ ແລະ ພ້ອມກັນຊອກຢູ່ຫາກິນຕາມທຳມະຊາດ. ພວກເຂົາສະເໜີວ່າ ການດຳລົງຊີວິດຂອງນັກຮຽນຄວນປັບປຸງແບບງ່າຍໆ ໂດຍອະນຸຍາດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າປູກຝັງ ແລະ ລ້ຽງສັດຢູ່ດິນຂອງໂຮງຮຽນ. ພະນັກງານຮັບຮູ້ວ່ານັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບຫຼາຍຄົນບໍ່ໄດ້ເຮັດວຽກ. ພວກເຂົາຄວນໄດ້ທຶນສ່ວນໃດໜຶ່ງ ເພື່ອເຮັດທຸລະກິດຂອງຕົນເອງ. ພະນັກງານຜູ້ໜຶ່ງສະເໜີວ່າ ໂຮງຮຽນຄວນມີການເລືອກເອົານັກ ຮຽນ ຍົກຕົວຢ່າງຢູ່ປະເທດຫວຽດນາມມີການແຂ່ງຂັນກັນເຂົ້າໂຮງຮຽນກະສິກໍາ. ວິທີການນີ້ອາດຈະຊ່ວຍຫຼຸດຜ່ອນ ຄວາມກົດດັນໃຫ້ໂຮງຮຽນ ແລະ ເພື່ອປັບປຸງປັດໃຈຊຸກຍູ້ ແລະ ຄຸນນະພາບຂອງນັກຮຽນ.

ພະນັກງານສິ່ງເສີມແຂວງ ແລະ ເມືອງແມ່ນລູກຄ້າຂອງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ. ເຖິງແມ່ນວ່າຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບໄດ້ເຮັດວຽກ ມີຄວາມຈຳກັດ ເນື່ອງວ່າລັດຖະບານມີງົບປະມານນ້ອຍ. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ລັດຖະບານກໍມີແຜນຈະຂະຫຍາຍ ເພີ່ມພະນັກງານສິ່ງເສີມໃຫ້ຂຶ້ນເມືອງ ແລະ ຕ້ອງການບັນຈຸນັກຮຽນທີ່ຈົບຈາກໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂຶ້ນກາງໃນອະນາຄົດ. ປັດຈຸບັນ ລັດຖະບານສາມາດຮັບຈຸນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບປະມານ 20% ໃນແຕ່ລະປີ. ຄາດວ່າຮອດປີ 2020 ລັດຖະບານຈະຮັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບຈາກໂຮງຮຽນກະສິກໍາຂຶ້ນກາງ ປະມານ 50%, ແຕ່ຕ້ອງພະຍາຍາມພັດທະນາກິນໄກການເງິນ ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍ.

ຂ. ບໍລິສັດທີ່ເຮັດທຸລະກິດດ້ານກະສິກໍາ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງພາກເອກະຊົນ

ຢູ່ໃນຂະແໜງການກະສິກໍາທີ່ອີງໃສ່ພື້ນຖານຕະຫຼາດບໍລິສັດພາກເອກະຊົນແມ່ນນາຍຈ້າງຫລັກທີ່ຮັບວິຊາການ ດ້ານກະສິກໍາ ທີ່ມີສິນເຊີງງານດີ ເຂົ້າເຮັດວຽກ. ປັດຈຸບັນບໍລິສັດກະສິກໍາສາມາດຮັບເອົານັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບເຂົ້າເຮັດວຽກ ປະມານ 10%. ພ້ອມດຽວກັນນີ້ການລົງທຶນໃສ່ວຽກງານປູກຝັງ ກໍໄດ້ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວວາ ໃນຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ. ພາກສ່ວນເອກະຊົນຄາດຫວັງວ່າຈະ ຮັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບເຂົ້າເຮັດວຽກ ເພີ່ມຕື່ມອີກ 30% ຮອດປີ 2020.

ພາກສ່ວນເອກະຊົນຈະເປັນແຫຼ່ງປະກອບສ່ວນດ້ານທຶນຮອນໃນການຊ່ວຍເຫຼືອໂຮງຮຽນ. ຕົວຢ່າງທີ່ດີ ແມ່ນບໍລິສັດກະສິກໍາ ໃຫ້ທຶນສ້ອມແປງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ໄດ້ຄັດເລືອກໂຮງຮຽນເປັນບ່ອນສ້າງຕັ້ງຕົວແບບເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝ (ຕົວຢ່າງໂຮງອົບແຫ້ງດ້ວຍແສງຕາເວັນຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຈຳປາສັກ ໃຫ້ທຶນໂດຍບໍລິສັດຈາກປະເທດໄທ).

ຄ. ຫ້ອງການ ແລະ ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດ

ໂຄງການພັດທະນາຊຸມນະບົດຫຼາຍໆ ໂຄງການແມ່ນເປັນຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມກັບໂຮງຮຽນກະສິກໍາ, ທັງໆທີ່ເຂົາເຈົ້າຮັບນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບພຽງຈຳນວນນ້ອຍໃນແຕ່ລະປີ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ແມ່ນວຽກສຳຄັນ ແລະ ບັນດາໂຄງການທີ່ກ່າວມານີ້ເປັນວຽກທີ່ຫຼາຍໆ ຄົນຕ້ອງການຢາກເຮັດ ເນື່ອງຈາກວ່າໄດ້ຮັບເງິນເດືອນສູງ. ອີງຕາມໂຄງການຜູ້ໃຫ້ທຶນ ແມ່ນໄດ້ສ້າງຕັ້ງມາດຕະຖານອາຊີບ ນັ້ນໂຮງຮຽນສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອປັບປຸງຫຼັກສູດ. ໂຄງການຜູ້ໃຫ້ທຶນແມ່ນແຫຼ່ງຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານການເງິນຕົ້ນຕໍສຳລັບວຽກງານສິ່ງເສີມຂຶ້ນເມືອງ. ແຕ່ກໍບໍ່ໝັ້ນຄົງເນື່ອງຈາກວ່າເວລາສັ້ນ. ໂຄງການສະໜັບສະໜູນໄລຍະສັ້ນໃຫ້ພະນັກງານສິ່ງເສີມຢູ່ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.

ງ. ຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ດ້ານການຜະລິດກະສິກໍາ ແລະ ບໍລິການ

ປັດຈຸບັນ, ເກືອບ 80% ຂອງນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບບໍ່ມີວຽກເຮັດ. ພວກເຂົາທັງໝົດ ໄດ້ເຮັດວຽກຂອງຕົນເອງ. ສິ່ງທີ່ສາມາດເຮັດໄດ້ແມ່ນສະໜັບສະໜູນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າເຮັດທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍກ່ຽວກັບການຜະລິດ ແລະ ການບໍລິການກະສິກໍາ. ໂຮງຮຽນກະສິກໍາສາມາດບໍລິການເປັນສູນກາງທຸລະກິດການການຄ້າ.

ຈ. ຜູ້ບໍລິການ ການສຶກສາອື່ນໆ

ຢູ່ໃນແຕ່ລະຂົງເຂດ, ໂຮງຮຽນກະສິກຳຕ່າງໆ ມີສ່ວນຮັບຜິດຊອບໃນການຮັບນັກຮຽນທີ່ຈົບມັດທະຍົມ ກັບສະຖາບັນການສຶກສາຕ່າງ ເຊັ່ນ: ໂຮງຮຽນຊັ້ນກາງ, ວິທະຍາໄລສ້າງຄູຊັ້ນກາງ, ມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ໂຮງຮຽນອື່ນໆ. ໃຫ້ມີການປະສານສົມທົບລະຫວ່າງສະຖາບັນເຫຼົ່ານີ້ ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມດຸ່ນດ່ຽງໃນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ. ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ຫຼາຍຢ່າງສໍາລັບການຮ່ວມມື ຕົວຢ່າງການພັດທະນາອຸປະກອນການສອນ ລະຫວ່າງບັນດາໂຮງຮຽນ ກັບ ມະຫາວິທະຍາໄລຕ່າງໆ.

ສ. ຊາວນາ ແລະ ພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ

ມີການເຮັດວຽກຮ່ວມກັນລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ຊາວກະສິກອນຢູ່ໃນຂອບເຂດໃກ້ຄຽງກັບໂຮງ ຮຽນ ບໍ່ທັນກວ້າງຂວາງ. ຊາວກະສິກອນເຫຼົ່ານີ້ໄດ້ສົ່ງລູກຫຼານຂອງຕົນເຂົ້າຮຽນ. ໂຮງຮຽນຄວນສິດສອນໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງກ່ຽວກັບບການຈັດການຟາມ ບົນພື້ນຖານການຮ່ວມມືກັບຊາວນາທີ່ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງໃໝ່ໆ ຢ່າງເປັນປົກກະຕິ. ຊາວກະສິກອນສາມາດໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການຝຶກອົບຮົມຂອງໂຮງຮຽນ ສິ່ງຄວາມຮູ້ ໂດຍຜ່ານໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອຕ່າງໆ. ສຸດທ້າຍ ພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ສາມາດມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ ໂດຍຜ່ານລະບົບຕົວຈິງກູ້ໜ້າຢ່າງຜ່າຍ.

3. ຍຸດທະສາດສໍາລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນໂຮງຮຽນກະສິກຳ

ກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ

3.1 ຈຸດປະສົງ ແລະ ລະດັບຄາດໝາຍ.

ເປົ້າໝາຍລວມຂອງຍຸດທະສາດແມ່ນ:

- ເພື່ອພັດທະນາສີມືແຮງງານຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ໂດຍອີງໃສ່ການພັດທະນາຕະຫຼາດແຮງງານຂອງຂະແໜງການກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້
- ເປົ້າໝາຍຕົ້ນຕໍຂອງຍຸດທະສາດ ແມ່ນເພື່ອປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.

3.2 ຍຸດທະສາດທີ່ສໍາຄັນ

1. ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສິ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ.
2. ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດການຄ້າ.
3. ການສ້າງຫຼັກສູດດ້ານສີມືແຮງງານ (ໂດຍການເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ).
4. ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ.
5. ປັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.
6. ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

3.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສິ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ.

3.3.1 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສິ່ງເສີມ.

ກ. ການເຊື່ອມໂຍງຟາມຢູ່ອ້ອມໂຮງຮຽນຜ່ານລະບົບສິ່ງເສີມ

- ການເຊື່ອມໂຍງ/ປະສານສົມທົບກັບຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມດ້ານກະສິກຳ ຢູ່ພາຍໃນເມືອງທີ່ມີສ່ວນກ່ຽວພັນກັບນັກຮຽນດ້ານວຽກສິ່ງເສີມ.
- ຂຽນກໍລະນີສຶກສາ ກ່ຽວກັບປະສົບການດ້ານຟາມຢູ່ນອກໂຮງຮຽນ.
- ເກັບກຳຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການຝຶກອົບຮົມ ຈາກກຸ່ມເປົ້າໝາຍຕ່າງໆ (ຊາວກະສິກອນ ແລະ ບໍລິສັດຕ່າງໆ)
- ອອກແບບແຜນການ ການຝຶກອົບຮົມຕາມຄວາມຕ້ອງການ ຂອງແຕ່ລະກຸ່ມເປົ້າໝາຍ.
- ສ້າງຄູ່ຝຶກຕົ້ນຕໍ ໃນກຸ່ມຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ສາມາດນຳພາເຮັດຕົວຈິງໄດ້.
- ນຳໃຊ້ເຄື່ອງມືຢູ່ພາຍໃນຟາມຂອງໂຮງຮຽນ ເພື່ອຮຽນຮູ້ສິ່ງໃໝ່ໆ ກ່ຽວກັບການຈັດການຟາມ.
- ຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນຜົນຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ຕາມຫຼັກການວົງຈອນການແກ້ໄຂບັນຫາ.

ຂ. ໂຮງຮຽນຄວນຈັດການຝຶກອົບຮົມ (ທວນຄືນຄວາມຊົງຈຳ) ໃຫ້ພະນັກງານສິ່ງເສີມ

- ໂຮງຮຽນຄວນຈັດການສອນໄລຍະ 1 ປີ 6 ເດືອນໃຫ້ພະນັກງານສິ່ງເສີມຂອງລັດ ເພື່ອຍົກລະດັບຈາກຊັ້ນຕົ້ນເປັນຊັ້ນກາງ. ແຕ່ລະປີ ມີພະນັກງານສິ່ງເສີມຂຶ້ນເມືອງ ປະມານ 200 ຄົນ ຢາກເຂົ້າຮຽນໃນລະບົບດັ່ງກ່າວ.
- ໂຄງການນີ້ມີປະໂຫຍດຫຼາຍ ແຕ່ຮັບຜິດຊອບພະນັກງານທີ່ຖືກແຕ່ງຕັ້ງຈາກລັດຖະບານເທົ່ານັ້ນ. ຢູ່ຂັ້ນແຂວງມີປະມານ 50 ຄົນ ສົມທຽມໃສ່ພະນັກງານຕາມສັນຍາໄລຍະສັ້ນ. ຈຳນວນພະນັກ ງານຂອງລັດຖະບານບໍ່ສາມາດເພີ່ມຂຶ້ນໄດ້. ທັງໝົດນີ້ໂຄງການຝຶກອົບຮົມຮັບຜິດຊອບສ່ວນນ້ອຍຂອງພະນັກງານສິ່ງເສີມ ແລະ ສະໜັບສະໜູນ ການຝຶກອົບຮົມພຽງຄັ້ງດຽວເທົ່ານັ້ນ.
- ເພື່ອໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ຈະຕ້ອງມີການຝຶກອົບຮົມເປັນປະຈຳ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ການປະຕິບັດວຽກງານມີປະສິດທະຜົນຫຼາຍຂຶ້ນ. ໂຮງຮຽນກະສິກຳຄວນຕອບສະໜອງຫຼັກສູດການຮຽນດັ່ງກ່າວ ເພື່ອບໍ່ໃຫ້ໂຮງຮຽນຮັບນັກຮຽນຫຼາຍໃນພາກປົກກະຕິ. ວິທີການສິດສອນດັ່ງກ່າວຄວນຈະໄດ້ຮັບການພັດທະນາ ໂດຍປະສານສົມທົບກັບຫຼາຍໆ ໂຄງການ ພາຍໃຕ້ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງກອງສິ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ກໍຄືໂຄງການສິ່ງເສີມ ກະສິກຳຕາມລະບົບ ຂອງ ສປປ ລາວ.

ຄ. ໂຮງຮຽນສາມາດສ້າງພະນັກງານສິ່ງເສີມ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າໄປຢູ່ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ

- ລັດຖະບານມີຈຸດປະສົງກຳນົດ 330 ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາຢູ່ໃນ 47 ເມືອງທຸກຍາກ. ແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານຕ້ອງການພະນັກງານສິ່ງເສີມປະຈຳຢູ່ແຕ່ລະກຸ່ມບ້ານ 2-4 ຄົນ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງມີຄວາມຕ້ອງການພະນັກງານສິ່ງເສີມ 600-1200 ຄົນ ຢ່າງຮີບດ່ວນ ເພື່ອເຮັດວຽກງານສິ່ງເສີມຢູ່ກຸ່ມບ້ານດັ່ງກ່າວ. ນີ້ແມ່ນໂອກາດທີ່ດີສຳລັບພະນັກງານທີ່ຮຽນຈົບໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.
- ຍັງບໍ່ທັນຈະແຈ້ງເທື່ອວ່າພະນັກງານດັ່ງກ່າວຈະຖືກເບີກຈ່າຍເງິນເດືອນແນວໃດ. ມາດຕະການຊົ່ວຄາວ ສະເໜີໃຫ້ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອສາກົນ ເປັນຜູ້ເບີກຈ່າຍໃຫ້ສຳລັບທ້ອງຖານສິ່ງເສີມຢູ່ກຸ່ມບ້ານ

ພັດທະນາ. ແນວໃດກໍຕາມ ນີ້ແມ່ນວິທີການແກ້ໄຂຮີບດ່ວນສະເພາະໜ້າ. ໃນໄລຍະຍາວແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາກົນໄກດ້ານການເງິນແບບຍືນຍານ.

- ເພື່ອສະໜັບສະໜູນໃຫ້ແກ່ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ, ລັດຖະບານກຳລັງສົ່ງເສີມການສ້າງຕັ້ງສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຊືນນະບົດຢູ່ຂັ້ນເມືອງ. ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານເຫຼົ່ານີ້ຈະຕອບສະໜອງຂໍ້ມູນການຕະຫຼາດ ແລະ ເຕັກນິກຕ່າງໆ ໃຫ້ຊາວກະສິກອນ. ມີຄວາມຕ້ອງການຢາກໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ເຮັດວຽກຢູ່ສູນດັ່ງກ່າວ.

ງ. ມີສ່ວນຮ່ວມໃນຜະລິດອຸປະກອນຂອງການສົ່ງເສີມ ແລະ ການຝຶກອົບຮົມ.

ໂຮງຮຽນ ແລະ ພະນັກງານສົ່ງເສີມຕ້ອງການອຸປະກອນຮັບໃຊ້ໃໝ່. ກອງສົ່ງເສີມກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ແລະ ສະຖາບັນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ກຳລັງເລີ່ມຕົ້ນໂຄງການຮ່ວມມື ເອີ້ນວ່າ: ລະບົບຂໍ້ມູນຂ່າວສານກະສິກຳ ເໜັ້ນໃສ່ ເຮັດເປັນເຈ້ຍແຜນພັບ ແລະ ຄູ່ມື ທີ່ສັ້ນອ່ານໄດ້ງ່າຍ ກ່ຽວກັບເລື່ອງກະສິກຳຕ່າງໆ. ທັງໝົດນີ້ຈະເຜີຍແຜ່ໃຫ້ພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂັ້ນເມືອງ ທີ່ເອີ້ນກັນວ່າ: ຖົງຄວາມຮູ້/ຖົງສະຕິປັນຍາ. ຄູ່ມືເຫຼົ່ານີ້ສາມາດນຳໃຊ້ເປັນຫຼັກສູດສິດສອນກໍໄດ້. ກ່ຽວຂ້ອງກັບໂຮງຮຽນຢູ່ໂຄງການ ເອມ (AIM) ແມ່ນຂັ້ນຕອນໜຶ່ງທີ່ເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນຍັບເຂົ້າເຖິງວຽກງານສົ່ງເສີມ. ຄູອາຈານອາດມີສ່ວນກ່ຽວຂ້ອງເຂົ້າໃນການຜະລິດອຸປະກອນການສອນ (ຫຼັກສູດ).

ຈ. ເລັ່ງໃສ່ພັດທະນາພະນັກງານສົ່ງເສີມ ແລະ ອຸປະກອນສຳລັບກຸ່ມຜູ້ດ້ອຍໂອກາດ: ຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງ.

- ຊົນເຜົ່າຕ່າງໆ ຍັງບໍ່ໄດ້ເຂົ້າໂຮງຮຽນກະສິກຳມີຫຼວງຫຼາຍ. ໂຮງຮຽນກະສິກຳຍັງແມ່ນສະຖານທີ່ຕົ້ນຕໍສຳລັບຊາວໜຸ່ມຊົນເຜົ່າ. ເຂົາເຈົ້າຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນ ເປັນນັກສົ່ງເສີມ. ເຂົາເຈົ້າຕ້ອງເຮັດໃຫ້ມີຄວາມໝັ້ນໃຈໃນການເວົ້າພາສາຂອງຕົນກໍຄືເວົ້າພາສາລາວ ແລະ ພັດທະນາການເປັນຜູ້ນຳພາ ໃນຊົນເຜົ່າ. ເຂົາເຈົ້າສາມາດສອນນັກຮຽນໃຫ້ເຂົ້າໃຈ ແລະ ນັບຖືຮີດຄອງປະເພນີ ວັດທະນາທຳຂອງທ້ອງຖິ່ນ.
- ນັກຮຽນ ແລະ ຄູສອນຊົນເຜົ່າ ມີຄວາມສຳຄັນຫຼາຍໃນການຜະລິດສິ່ງສຳລັບວຽກງານສົ່ງເສີມ ໂດຍນຳໃຊ້ພາສາທ້ອງຖິ່ນ ທີ່ບໍ່ຈຳເປັນອ່ານ (ວິດີໂອ, ວິທະຍຸ, ບົດລະຄອນ).
- ນັກຮຽນຊາຍມີອັດຕາສ່ວນຫຼາຍກວ່ານັກຮຽນຍິງ ເຖິງ 1/3. ໂຮງຮຽນກະສິກຳຈະພະຍາຍາມດຶງດູດໃຫ້ນັກຮຽນເຂົ້າຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ ແລະ ພັດທະນາສ້າງກິດຈະກຳການສອນໃຫ້ຜູ້ຍິງມີສ່ວນຮ່ວມ ໃນການຜະລິດສິນຄ້າກະສິກຳ.

ສ. ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ກັບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການອະນຸລັກຊີວະນາໆ ພັນ, ກະສິກຳສະອາດ ແລະ ການນຳໃຊ້ດິນເຂດເນີນສູງແບບຍືນຍົງ.

- ກະສິກຳແບບຍືນຍົງບໍ່ພຽງແຕ່ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ມັນແມ່ນປົກປັກຮັກສາລັກສະນະໜ້າດິນ ແລະ ຊັບພະຍາກອນ ທີ່ເປັນແຫຼ່ງຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ.
- ໂຮງຮຽນມີຄູ່ປະສານງານລະຫວ່າງ ໂຮງຮຽນກະສິກຳແຫ່ງຕ່າງໆ ແລະ ອົງການຈັດຕັ້ງສາກົນທີ່ບໍ່ຂຶ້ນກັບລັດຖະບານ ໃນການສົ່ງເສີມຜະລິດກະສິກຳສະອາດ. ກິດຈະກຳທັງໝົດນີ້ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂະ

ຫຍາຍ ລວມທັງເຕັກນິກການແປຮູບ, ການຍັ້ງຢືນ ແລະ ການກວດກາຄຸນນະພາບໃນການຜະລິດ ກະສິກຳສະອາດແບບຕ່ອງໂສ້.

- ໂຮງຮຽນກະສິກຳຕ້ອງການພັດທະນາໃຫ້ມີຄູ່ປະສານງານໃໝ່ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນຮັບຮູ້ຄວາມລາກ ຫຼາຍກະສິກຳຊີວະນາໆ ພັນ ແລະ ປົກປັກຮັກສາດິນ, ລັກສະນາໜ້າດິນ ແລະ ລະບົບນິເວດວິທະຍາ.
- ບໍລິສັດທີ່ດຳເນີນທຸລະກິດດ້ານກະສິກຳຕ່າງໆ ຕ້ອງປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານສິ່ງແວດລ້ອມ. ນັກຮຽນກະສິກຳຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້ເຖິງບັນຫາສິ່ງແວດລ້ອມ, ການປະເມີນຜົນກະທົບສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ອື່ນໆ.

3.3.2 ການປັບປຸງເຄືອຂ່າຍ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງສັງຄົມ.

ກ. ປັບປຸງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ໃຫ້ຖືກກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ

- ຄວາມຕ້ອງການສຳລັບໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ອີງຕາມຕະຫຼາດແຮງງານແມ່ນຍັງຈະຈຳກັດ ໃນໄລຍະເວລາ 10 ປີ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ. ຄວາມສາມາດບັນຈຸລັດຖະກອນ ຂອງລັດຖະບານແມ່ນ ຂຶ້ນກັບ ຄວາມສາມາດໃນການສ້າງລາຍຮັບແບບຍືນຍານ. ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຕ້ອງໄດ້ ປັບປຸງການສອນໃຫ້ໄປຕາມ ສອງພາກສ່ວນນີ້, ແຕ່ກະກຽມໃຫ້ນັກຮຽນສາມາດເຮັດວຽກດ້ວຍຕົນ ເອງ ຄືເປັນຜູ້ປະກອບການຕ່າງໆ ຢູ່ໃນຂະແໜງກະສິກຳ.
- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ປະສົບກັບຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ເນື່ອງຈາກວ່ານັກຮຽນທີ່ຈົບມັດທະຍົມ ຕ້ອງການເຂົ້າຮຽນຢູ່ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້, ແຕ່ວ່າຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ພັດມີຂໍ້ຈຳກັດ. ໂຮງຮຽນຈະໄດ້ຄຸ້ມຄອງດ້ານຈຳນວນນັກຮຽນ ຄືນຳໃຊ້ລະບົບສອບເສັງ ເພື່ອເຂົ້າ ຮຽນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນກໍຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງ.
- ມີຄວາມຈຳເປັນຄືກັນ ຍາກໃຫ້ການສອນກະສິກຳຂຶ້ນຕື່ມ ເພາະວ່າ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ບໍ່ໄດ້ສອນລະບົບນີ້. ບາງທີ່ອາດຈະມີໄດ້ ໂດຍການສຶກສານອກລະບົບ. ຍຸດທະສາດການພັດທະນາ ຊັບພະຍາກອນມະນຸດແຫ່ງຊາດຈະຕ້ອງໄດ້ມີການກະກຽມການແກ້ໄຂໄລຍະຍາວຢູ່ໃນຫຼາຍ ລະດັບ.
- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ຈະໄດ້ມີການຕິດຕາມເປັນປົກກະຕິວ່ານັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບຈາກໂຮງ ຮຽນ ໄດ້ເຮັດຫຍັງແຕ່ຢູ່ໃນຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ແລກປ່ຽນບົດຮຽນກັບຜູ້ສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ.

ຂ. ສ້າງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງໂຮງຮຽນ ແລະ ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມອື່ນໆ

- ອຳນວຍການ ແລະ ຄູອາຈານຂອງໂຮງຮຽນຄວນສ້າງເຄືອຂ່າຍໃຫ້ແໜ້ນແຟ້ນ (ໃຫ້ດີ) ກວ່າເກົ່າ ກັບຊາວກະສິກອນທີ່ມີທິວຄິດປະດິດສ້າງຢູ່ອ້ອມຂ້າງໂຮງຮຽນ, ສຶກສາຄົ້ນຄວ້າວິທີທີ່ດີທີ່ສຸດ ແລະ ຈຳແນກໂອກາດການສອນຢູ່ພາຍນອກ ໃຫ້ນັກຮຽນ.
- ກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ຄູອາຈານປັບປຸງຫຼັກສູດ, ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະກຳມະການການຝຶກອົບຮົມຄູ ແລະ ຈັດ ປະຊຸມຄູຈາກໂຮງ ຮຽນຕ່າງໆ ເພື່ອແລກປ່ຽນປະສົບການໃນການສ້າງຫຼັກສູດ ຕົວຢ່າງ: ຄູອາຈານຢູ່ ແຂວງຫຼວງພະບາງ ຈາກໂຮງຮຽນກະສິກຳ, ໂຮງຮຽນເຕັກນິກຊັ້ນກາງ ແລະ ຈາກມະຫາວິທະຍາໄລ

ສຸພານຸວົງ ຈັດກອງປະຊຸມແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບປະການ ໃນການປັບປຸງຫຼັກສູດ ໃຫ້ເປັນ ປົກກະຕິ ທຸກໆ 3 ເດືອນ.

- ໂຮງຮຽນຄວນປະສານສົມທົບກັບເຄືອຂ່າຍຄວາມຮູ້ແຫ່ງຊາດ ແລະ ຂົງເຂດ ຕົວຢ່າງ: Lao-Link, Lao-Fab, All in CBNRM ຜ່ານລະບົບເວບໄຊທ໌ ແລະ ກອງປະຊຸມຕ່າງໆ.

ຄ. ເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນມີຄວາມຮັບຜິດຊອບຕໍ່ສັງຄົມຫຼາຍຂຶ້ນ

- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະຕ້ອງໄດ້ໄກ້ສິດຕິດແທດກັບອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງນະໂຍບາຍຕ່າງໆ.
- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈະຕ້ອງໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຊຶ້ນຄວາມຮັບຜິດຊອບຂອງໂຮງຮຽນຕໍ່ ສັງຄົມ ໂດຍການເຂົ້າຮ່ວມຂອງອຳນາດການປົກຄອງທ້ອງຖິ່ນ, ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ປະຊາຊົນ (ສະມາຄົມຊາວກະສິກອນ ແລະ ສະມາຄົມພໍ່ແມ່ນັກຮຽນ).
- ນັກຮຽນຄວນມີສ່ວນໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນຫຼາຍຂຶ້ນ ຕົວຢ່າງ ຜ່ານຫົວໜ້ານັກຮຽນ ຫຼື ສະມາຊິກ ຂອງຄະນະກຳມະການຄຸ້ມຄອງຕ່າງໆ.

3.3.3 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບພາກສ່ວນນາຍຈ້າງເອກະຊົນ

ກ. ປັບປຸງການຮຽນການສອນກະສິກຳ ໃຫ້ໄປຕາມຄວາມຕ້ອງການຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ.

- ລັດຖະບານສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກລົງທຶນຕ່າງປະເທດພາຍໃຕ້ການຮ່ວມມື 2+3: ໃນນັ້ນຝ່າຍລາວແມ່ນປະ ກອບສ່ວນດ້ານດິນ ແລະ ແຮງງານ (2 ປັດໃຈ) ແລະ ຝ່າຍບໍລິສັດຕ່າງປະເທດແມ່ນປະກອບເຕັກໂນ ໂລຊີ, ທຶນ ແລະ ຕະຫຼາດ (3 ປັດໃຈ). ໂຮງຮຽນຈຳເປັນຕ້ອງ ປັບປຸງນວິທີການສິດສອນ ເພື່ອກໍ່ສ້າງ ຄົນ ໃຫ້ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດເຮັດວຽກໃນຂົງເຂດອຸດສະຫະກຳແບບໃໝ່.

ຂ. ເປັນຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາກັບຜູ້ປະກອບທຸລະກິດຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອຮັບເອົານັກຮຽນເຂົ້າເຮັດວຽກ, ລົງທຶນໃສ່ ການຮຽນການສອນ.

- ໂຮງຮຽນຄວນຊອກຫາຕະຫຼາດແຮງງານ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນຂອງຕົນ ເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດລົງທຶນຈາກ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ມາລົງທຶນດ້ານວຽກງານປູກຝັງ, ຜະລິດສິນຄ້າ ຕົວຢ່າງ: ຢາງພາລາ, ສາລີ, ຕົ້ນປາມ, ໄມ້ວິກ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນຂະນະທີ່ຫຼາຍໆ ບໍລິສັດນຳເອົາພະນັກງານວິຊາການເຂົ້າມາດ້ວຍຕົນເອງ ຕົວຢ່າງຈາກປະເທດຈີນ. ເຂົາເຈົ້າຄວນສົ່ງເສີມໃຫ້ພະນັກງານວິຊາການທ້ອງຖິ່ນໄດ້ເຮັດວຽກ ໂດຍ ສະເພາະວຽກງານສົ່ງເສີມ.
- ບໍລິສັດເອກະຊົນລົງທຶນໃນຂົງເຂດກະສິກຳ ໄດ້ປະສານກັບໂຮງຮຽນເປັນທີ່ຮຽບຮ້ອຍແລ້ວ ໃນການ ຂະຫຍາຍວິທີການໃໝ່ໆ ຕົວຢ່າງ: ໂຮງອົບແຫ້ງດ້ວຍພະລັງແສງຕາເວັນຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຈຳປາສັກ ໂດຍບໍລິສັດຈາກປະເທດໄທ ສຸມໃສ່ການປູກມັນຕົ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ຂອງກະຊວງພະລັງງານປະເທດໄທ. ໂຮງຮຽນສາມາດສົ່ງເສີມຕົນເອງ ໃຫ້ເປັນເວທີການເຜີຍແຜ່ວິທີ ການ ດ້ານກະສິກຳທີ່ທັນສະໄໝ ໃຫ້ພາກສ່ວນເອກະຊົນໄດ້ຮັບຊາບ.
- ພາກສ່ວນເອກະຊົນຄວນສະໜັບສະໜູນກິນໄກໃນການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກຮຽນເຂົ້າຮຽນ ແລະ ນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບ ໃຫ້ຕະຫຼາດແຮງງານ ຕົວຢ່າງ: ໃຫ້ທຶນການສຶກສາ, ໂຄງການພາຍໃນ (ຜູກມັດ)

3.4 ການເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນ ກັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ

ກ. ໂຄງການຝຶກອົບຮົມສໍາລັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ.

- ອົງປະກອບການສອນສະເພາະດ້ານ ກ່ຽວກັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ພື້ນຖານຄວາມຮູ້ດ້ານທຸລະກິດ ມີຄວາມຈໍາເປັນຕ້ອງເພີ່ມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນການສອນ.
- ໂຄງການ ສໍາລັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍຂອງຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບ ສາມາດເຊື່ອມຕໍ່ກັບ ໂຄງການຊຸກຍູ້ສິ່ງເສີມການປະກອບການລະຫວ່າງຄູອາຈານ, ນັກຮຽນ ແລະ ໂຄງການສິ່ງເສີມຢູ່ນອກໂຮງຮຽນ ແນ່ໃສ່ສິ່ງເສີມວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ.

ຂ. ສູນກາງ ການບໍລິການທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ

- ໃນ 5 ປີຕໍ່ໜ້າ ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ຕະຫຼາດແຮງງານຍັງຈະສືບຕໍ່ຮັບເອົານັກຮຽນ ທີ່ຮຽນຈົບຈໍານວນນ້ອຍ, ໂຮງຮຽນຕ້ອງມີກົນໄກ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ຮຽນຈົບ ຜູ້ທີ່ບໍ່ສາມາດຊອກຫາວຽກເຮັດນໍາລັດຖະບານ ຫຼື ກັບບໍລິສັດຕ່າງໆ ໃຫ້ເຂົ້າເຈົ້າສາມາດລິເລີ່ມເຮັດທຸລະກິດດ້ວຍຕົນເອງ ເປັນເຈົ້າຂອງຟາມ ຫຼື ເປັນນັກທຸລະກິດ.
- ກົນໄກດັ່ງກ່າວປະກອບດ້ວຍ: ສູນກາງ ການບໍລິການທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ບ່ອນທີ່ຜູ້ປະກອບການໝູ່ມນ້ອຍໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອ ໃນດ້ານການພັດທະນາແຜນການເຮັດທຸລະກິດ, ການກູ້ຢືມເງິນທຶນເລີ່ມຕົ້ນ ແລະ ເຂົ້າໄປເຖິງຕະຫຼາດຈໍາໜ່າຍສິນຄ້າ.

ຄ. ກອງທຶນຊ່ວຍເຫຼືອຂະໜາດນ້ອຍສໍາລັບນັກຮຽນ ເພື່ອເຮັດທຸລະກິດສ່ວນຕົວດ້ານກະສິກໍາ

- ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ເກືອບທຸກໆ ແຫ່ງ ຄວນສ້າງຕັ້ງກອງທຶນສິນເຊື່ອ ເພື່ອໃຫ້ຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບສາມາດກູ້ຢືມ ໃນອັດຕາດອກເບ້ຍທີ່ສົມເຫດສົມຜົນໄດ້ ໂດຍການສະເໜີແຜນການເຮັດທຸລະກິດຢ່າງລະອຽດ. ການສະໜັບສະໜູນຂອງຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງປະເທດແມ່ນຈໍາເປັນສໍາລັບການສ້າງຕັ້ງກອງທຶນນີ້, ແຕ່ວ່າການບໍາລຸງຮັກສາກອງທຶນດັ່ງກ່າວແມ່ນໄດ້ຮັບຈາກດອກເບ້ຍ, ຄວາມຮັບຜິດຊອບຮ່ວມກັນ ແລະ ມີກົນໄກການບໍລິຫານທີ່ໂປ່ງໃສ.

3.5 ການສ້າງຫຼັກສູດດ້ານສີມືແຮງງານ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ.

ກ. ການຈໍາແນກຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຕ້ອງການຢູ່ໃນຕະຫຼາດແຮງງານ.

- ໂຮງຮຽນຄວນເຮັດການປະເມີນກ່ຽວກັບຄວາມຕ້ອງການການຮຽນການສອນຢ່າງເປັນປົກກະຕິລະຫວ່າງຜູ້ຈ້າງພາກລັດ ແລະ ເອກະຊົນ. ການເຮັດການປະເມີນຜົນຈະໃຫ້ເຮົາຮູ້ລາຍລະອຽດບັນດາຄວາມຮູ້ ຫຼື ຄວາມສາມາດ ທີ່ຈໍາເປັນໃນການສິດສອນຢູ່ໃນໂຮງຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານກໍ່ສາມາດປັບປຸງຫຼັກສູດໃຫ້ຖືກກັບຄວາມຕ້ອງການດັ່ງກ່າວ.

- ທັກສະ ທີ່ສາມາດນຳໃຊ້ ເພື່ອຈຳແນກໃຫ້ເຫັນຄວາມຮູ້ ຫຼື ຄວາມສາມາດທີ່ສຳຄັນ.

ນາຍຈ້າງ:	ທັກສະຄວາມຮູ້ ດ້ານເຕັກນິກ	ທັກສະຄວາມຮູ້ ດ້ານສັງຄົມ	ທັກສະຄວາມຮູ້ ດ້ານການບໍລິຫານ ການຈັດການ	ທັກສະຄວາມຮູ້ ດ້ານການບັນຊີ	ທັກສະຄວາມຮູ້ ດ້ານການຕະຫຼາດ
ຊາວກະສິກອນ ແບບໃໝ່					
ທຸລະກິດຂະໜາດ ນ້ອຍ					
ບໍລິສັດຕ່າງໆ					
ອົງການຈັດຕັ້ງລັດ					

ຂ. ຄວາມເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບໂຄງສ້າງອາຊີບຫຼັກ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການໃນການຝຶກອົບຮົມ.

- ນະໂຍບາຍຂອງລັດຖະບານສຳລັບພະນັກງານສິ່ງເສີມຕ້ອງມີ 4 ບົດບາດຕົ້ນຕໍຄື:
  1. “ສິ່ງເສີມ” ສິ່ງເສີມນະໂຍບາຍ ແລະ ວິທີການໃໝ່ໆ.
  2. “ແນວປູກ” ແນະນຳແນວປູກຊະນິດໃໝ່ໆ.
  3. “ປ້ອງກັນພະຍາດ” ປ້ອງກັນສັດຕູພືດ ແລະ ພະຍາດ.
  4. “ຝຶກອົບຮົມ” ການສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງໃຫ້ກຸ່ມບ້ານພັດທະນາ.
- ພະນັກງານສິ່ງເສີມທີ່ຕ້ອງມີຄວາມສາມາດ:
  1. ຮູ້ຈັກວິເຄາະບັນຫາຂອງຊາວນາ, ຟາມ ແລະ ລະບົບການຜະລິດ.
  2. ເປັນພະນັກງານສິ່ງເສີມທີ່ ຮູ້ຈັກສ້າງຫຼັກສູດການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຊາວນາ.
  3. ແມ່ນຜູ້ຈັດການທີ່ດີ ໃນການຈັດກອງປະຊຸມ ແລະ ເປັນຜູ້ຊ່ວຍແນະນຳໃນການສ້າງກຸ່ມ.
  4. ເປັນຜູ້ສາມາດຮັບເອົາເຕັກນິກໃໝ່ໄດ້ໄວ ແລະ ເປັນຜູ້ຖ່າຍທອດຄວາມຮູ້ທີ່ດີໃຫ້ຊາວນາ.
  5. ສາມາດດຳເນີນທຸລະກິດແບບໃໝ່ໄດ້ດ້ວຍຕົນເອງ ແລະ ເປັນຕົວແບບໃຫ້ຄົນອື່ນໆ.
- ເພື່ອເຮັດວຽກຢູ່ໃນພາກສ່ວນເອກະຊົນ, ຜູ້ຮຽນຈົບຈຳເປັນຕ້ອງມີທັກສະຄວາມຮູ້ດັ່ງນີ້:
  1. ທັກສະຄວາມຮູ້ພື້ນຖານກ່ຽວກັບທຸລະກິດ, ການວິເຄາະການຕະຫຼາດ ແລະ ການວິເຄາະຜົນປະໂຫຍດຈາກການລົງທຶນ (ຕົ້ນທຶນ-ກຳໄລ).
  2. ການຄຸ້ມຄອງການບັນຊີ ແລະ ການບໍລິຫານການເງິນ.
  3. ການວາງແຜນການ, ການບໍລິຫານ ການຈັດການ ແລະ ການລາຍງານ.
  4. ການຕະຫຼາດ, ການຂາຍ ແລະ ໂຄສະນາຜະລິດຕະພັນ.
  5. ການແປຮູບຜະລິດຕະພັນ ແລະ ການຄຸ້ມຄອງຜົນຜະລິດແບບຕ່ອງໂສ້.

ຄ. ການເພີ່ມຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດບາງຢ່າງເຂົ້າເຕັມໃນຫຼັກສູດ.

- ຄວາມຮູ້ເຕັກນິກກ່ຽວກັບການຈັດການຟາມຄວນໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບເລື້ອຍໆ ເປັນຕົ້ນ ແມ່ນລະບົບການຜະລິດແບບໃໝ່ ຄວນແນະນຳໃຫ້ຊາວກະສິກອນ (ຕົວຢ່າງ: ການປູກຢາງພາລາ, ການໃຫ້ອາຫານສັດ...).
- ຫຼັກສູດໃຫ້ຕິດພັນກັບຄວາມຮູ້ທາງດ້ານເຕັກນິກ ສິ່ງທີ່ຈຳເປັນເພີ່ມແມ່ນຄວາມຮູ້ດ້ານເສດຖະກິດ, ສັງຄົມ ແລະ ການບໍລິຫານ).
- ຫຼັກສູດຈະຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍກວມໄປເຖິງຄວາມຮູ້ທາງດ້ານສັງຄົມ (ວິທີຈັດກອງປະຊຸມ), ຄວາມຮູ້ດ້ານການວາງແຜນ (ການຂຽນບົດສະເໜີໂຄງການ, ງົບປະມານ ແລະ ແຜນວຽກຕ່າງໆ), ຄວາມຮູ້ດ້ານພາສາອັງກິດ, ຄອມພິວເຕີ ແລະ ອິນເຕີເນັດ.
- ການສອນບໍ່ຄວນກວມແຕ່ການຜະລິດກະສິກຳເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຈະຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ເລື່ອງການແປຮູບຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ແລະ ການຄວບຄຸມຄຸນນະພາບ.
- ການປູກຕົ້ນໄມ້ອຸດສະຫະກຳ ກາຍເປັນບັນຫາທີ່ສຳຄັນ, ນັກຮຽນຈະຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້ເຕັກນິກການສຳຫຼວດດິນແບບໃໝ່, ນຳໃຊ້ແຜນທີ່, GPS , GIS ແລະ ອື່ນໆ.
- ຫຼັກສູດຄວນປະກອບດ້ວຍ ນະໂຍບາຍຕ່າງໆ ຂອງລັດຖະບານ ແລະ ວິທີການນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວ ຕົວຢ່າງບົດແນະນຳກ່ຽວກັບສິ່ງແວດລ້ອມ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີວິທີດຶງດູດເອົາຄູໃໝ່ເຂົ້າມາ ແລະ ສ້າງຕັ້ງພາກວິຊາໃໝ່ຂຶ້ນ.
- ໂຮງຮຽນຈະໄດ້ສອນຫຼາຍວິຊາໃໝ່ ແຕ່ຕ້ອງໄດ້ກຳນົດຈະແຈ້ງວ່າອັນໃດແມ່ນວິຊາພາກບັງຄັບ, ອັນໃດແມ່ນວິຊາເລືອກ. ໃນອະນາຄົດ ນັກຮຽນສາມາດເລືອກໄດ້ຕາມສາຍຮຽນຕ່າງໆ ບາງທີອາດຈະນ້ອຍລົງອີງຕາມມາດຕະຖານເຕັກນິກ (ລ້ຽງສັດ, ປູກຝັງ), ແຕ່ວ່າອາດເພີ່ມຂຶ້ນ ອີງໃສ່ວຽກງານໃນຕໍ່ໜ້າ (ວຽກງານສົ່ງເສີມ, ຊາວກະສິກອນແບບໃໝ່, ຜູ້ເຮັດການຄ້າ ແລະ ຜູ້ຈັດການຕ່າງໆ).
- ຄູອາຈານທີ່ຮຽນຈົບຈາກຕ່າງປະເທດ ຮູ້ດີວ່າໂຮງຮຽນກະສິກຳ ຢູ່ປະເທດຕ່າງໆ ສິດສອນຜ່ານໂດຍການເຮັດຕົວຈິງ. ໃຊ້ເວລາເຮັດຕົວຈິງຫຼາຍເວລາຮຽນຢູ່ໃນຫ້ອງຮຽນ. ຄູອາຈານສາມາດດັດແປງຫຼັກສູດຂອງຕົນໃຫ້ເໝາະສົມ ເພື່ອໃຫ້ມີເວລາຫຼາຍໃນການປະຕິບັດຕົວຈິງ. ຄູອາຈານແຕ່ລະຄົນສາມາດກຳນົດກິດຈະກຳ ວ່າກິດຈະກຳໃດ ນັກຮຽນສາມາດຮຽນຮູ້ຈາກການເຮັດຕົວຈິງ.

ງ. ນຳໃຊ້ຟາມຂອງໂຮງຮຽນເປັນບ່ອນລົງເຮັດຕົວຈິງ

- ທຸກໆ ວິຊາທີ່ສອນ, ຄູອາຈານຄວນມີພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ເພື່ອໃຫ້ເຂົາເຈົ້າສາມາດຮຽນຮູ້ຈາກການເຮັດຕົວຈິງ.
- ຟາມຂອງໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍອອກ ເພື່ອເປັນບ່ອນສາທິດ ແລະ ເຮັດທົດລອງຕ່າງໆ ໃຫ້ນັກຮຽນຮຽນຮູ້ຈາກປະສົບການ.
- ການສິດສອນຕ້ອງໄກ້ຄຽງກັບຄວາມເປັນຈິງ ຂອງວິທີການຈັດການຟາມ ແລະ ສາມາດຈັດການບັນຫາ ຕາມຄວາມຕ້ອງການທີ່ແທ້ຈິງຂອງຊາວກະສິກອນ ຢູ່ໃນຂົງເຂດນັ້ນ.
- ກະຕຸກຊຸກຍູ້ໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມມັກວຽກງານກະສິກຳ ແລະ ໃຫ້ພະຍາຍາມເປັນບຸກຄົນທີ່ເກັ່ງ ໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວ.

ຈ. ສ້າງໃຫ້ນັກຮຽນເຮັດຕົວຈິງກັບຊາວນາຢູ່ກັບຟາມຂອງຊາວນາເອງ.

- ນັກຮຽນມີຄວາມຈຳເປັນໃນການໄປທັດສະນະສຶກສາເບິ່ງຕົວຈິງນຳຊາວກະສິກອນໃຫ້ຫຼາຍໆ ເພື່ອຮຽນຮູ້ຄວາມເປັນຈິງ ຂອງລະບົບຟາມ ຢູ່ນອກໂຮງຮຽນ.
- ຢູ່ໃນລະບົບປັດຈຸບັນ, ນັກຮຽນຈະມີການຝຶກງານກັບຊາວກະສິກອນ ເວລາເຂົ້າເຈົ້າຮຽນຢູ່ປີທີ 3. ທາງໂຮງຮຽນພະຍາຍາມປ່ຽນແປງລະບົບນີ້ ໂດຍໃຫ້ນັກຮຽນລົງຝຶກງານແຕ່ປີ ທີ 1 ເປັນຕົ້ນໄປ.

ສ. ເຊື່ອມໂຍງການສ້າງຫຼັກສູດພາຍໃນໂຮງຮຽນກັບສະຖາບັນອື່ນໆ

- ຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານກະສິກຳຄວນເລີ້ມຈາກໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະຍົມ, ຊຶ່ງເຮັດໃຫ້ນັກຮຽນມີຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານກະສິກຳ ກ່ອນຈະເຂົ້າຮຽນຢູ່ໂຮງຮຽນກະສິກຳ. ຄູອາຈານຂອງໂຮງຮຽນກະສິກຳຈະເຂົ້າຮ່ວມໃນການສ້າງຕົວຢ່າງການສົດສອນງ່າຍໆ ສຳລັບ ໂຮງຮຽນປະຖົມ ແລະ ມັດທະ ຍົມ.
- ມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ (ຄະນະການກະເສດ ວິທະຍາເຂດນາບົງ ແລະ ຄະນະປ່າໄມ້ ວິທະຍາເຂດດົງໂດກ) ການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່ຂອງມະຫາວິທະຍາໄລສຸພານຸວົງ ຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລຈຳປາສັກ ທັງໝົດນີ້ລ້ວນແຕ່ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການສ້າງຫຼັກສູດ. ຄວນມີການເຊື່ອມໂຍງຂັ້ນຕອນເຫຼົ່ານີ້ ໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍການຮຽນຮູ້ສຳລັບຄູ.

ຊ. ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ການຕິດຕາມປະເມີນຄຸນນະພາບສີມືແຮງງານ.

- ຕັ້ງມາດຕະຖານສຳລັບການປະເມີນປະສິດທິຜົນໃນການສົດສອນ.
- ການສຳຫຼວດກວດກາ ແລະ ປະເມີນໃຫ້ເປັນປົກກະຕິ.

3.6 ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ.

ກ. ແຜນການພັດທະນາຊັບພະຍາກອນມະນຸດ.

- ໂຮງຮຽນຕ້ອງມີສ້າງຍຸດທະສາດ ແລະ ແຜນການຢ່າງຈະແຈ້ງສຳລັບການພັດທະນາຄູອາຈານ ແລະ ພະນັກງານພາຍໃນໂຮງຮຽນ.
- ຕາມຫຼັກການທີ່ໄວ້ໄປ, ການສົດສອນຕ້ອງໄດ້ອີງໃສ່ 4 ເປົ້າໝາຍ ແລະ 13 ມາດຕະການ ຂອງທິດທາງການພັດທະນາຂະແໜງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້.
- ຄູອາຈານບາງຄົນແມ່ນບໍ່ເຄີຍໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມເລີຍຕະຫຼອດໄລຍະ 20 ປີ. ບາງຄົນສາມາດຮຽນຢູ່ຕ່າງປະເທດ. ຄູອາຈານທັງໝົດຄວນມີໂອກາດ ໃນການພັດທະນາຕົນເອງ.
- ຢາກໃຫ້ຄູອາຈານມີການສຶກສາຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ແລະ ປັບປຸງຫຼັກສູດໃຫ້ເປັນປົກກະຕິ ເພື່ອຮັບເຕັກນິກໃໝ່ໆ ແລະ ປ່ຽນແປງວິທີການຕ່າງໆ.
- ຄູອາຈານແຕ່ລະຄົນແມ່ນຮັບຜິດຊອບຄວາມກ້າວໜ້າຂອງໃຜລາວ, ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ ໂຮງຮຽນ ກໍ່ມີໜ້າທີ່ສະໜັບສະໜູນຄູ ໃນການຂຽນແຜນການພັດທະນາຂອງຕົນເອງ ແລະ ແນະນຳລະບົບຄູຝຶກເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຄູສາມາດຕິດຕາມຄວາມຄືບໜ້າຂອງເຂົາເຈົ້າໄດ້.

ຂ. ການແລກປ່ຽນບົດຮຽນລະຫວ່າງມະຫາວິທະຍາໄລຕ່າງໆ ຂອບເຂດທົ່ວປະເທດ.

- ທຸກໆ ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງໄດ້ມີການພັດທະນາຄູ່ຮ່ວມງານກັບມະຫາວິທະຍາໄລ ແລະ ໂຮງຮຽນຕ່າງໆ ຂອງປະເທດໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ ໃນການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ. ຄູອາຈານຫຼາຍຄົນຈາກ ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ບໍລິຄໍາໄຊ, ສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ຈໍາປາສັກໄດ້ເຂົ້າຮຽນ ໃນວັນເສົາ ແລະ ອາທິດ ຢູ່ມະຫາວິທະຍາໄລກາລະສິນ, ສາກົນນະຄອນ ແລະ ອຸບົນລາຊະທານີ ຂອງໄທ. ຄູອາຈານຫຼາຍຄົນ ກໍ່ເຂົ້າຮຽນລະບົບ 1 ປີ 6 ເດືອນ ຢູ່ຫຼາຍມະຫາວິທະຍາໄລຂອງໄທ ແລະ ຫວຽດນາມ. ໂດຍທົ່ວໄປແລ້ວການສຶກສາຮຳຮຽນ ແມ່ນມີຜົນດີຫຼາຍ ໃຫ້ຄູອາຈານມີຄວາມອາດສາມາດໃນການສິດສອນ. ພວກເຮົາສາມາດເຫັນໄດ້ວ່າຜູ້ທີ່ຮຽນຈົບຈາກປະເທດເພື່ອນບ້ານ, ເຂົາເຈົ້າມີຜົນສໍາເລັດໃນການເຮັດທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ. ແນວຄວາມຄິດຂອງການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ ໂດຍຜ່ານການຮ່ວມມືກັບມະຫາວິທະຍາໄລຕ່າງໆ ຢູ່ປະເທດເພື່ອນບ້ານ ແມ່ນໄດ້ຮັບໝາກຜົນດີ ແລະ ຈະຕ້ອງໄດ້ຂະຫຍາຍອອກໃຫ້ກວ້າງຂວາງ.

ຄ. ເຄືອຂ່າຍການຝຶກອົບຮົມຄູອາຈານລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກະສິກໍາພາຍໃນປະເທດ.

- ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວໄວ້ໃນການສ້າງຫຼັກສູດ, ຄູອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຫຼາຍຂຶ້ນຈາກການແລກປ່ຽນບົດຮຽນ ແລະ ປະສົບການຢູ່ພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ໂດຍຜ່ານເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ສະຖາບັນການສຶກສາອື່ນໆ.

3.7 ບັບປຸງການຄຸ້ມຄອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ວິທີການດໍາເນີນທຸລະກິດ.

ກ. ຈໍາແນກທາງເລືອກສໍາລັບການສ້າງລາຍຮັບພາຍໃນໂຮງຮຽນ.

- ຄູອາຈານບາງຄົນໄດ້ສ້າງຕົວຢ່າງທີ່ດີເລີດໃນການປະກອບການຕ່າງໆ. ຢູ່ແຂວງຫຼວງພະບາງ, ຄູອາຈານຄົນໜຶ່ງໄດ້ລ້ຽງກົບ ເພື່ອສ້າງເສດຖະກິດຄອບຄົວ. ລາວສອນນັກຮຽນ ໂດຍການເກັບຄ່າສອນນ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນຮູ້ການລ້ຽງກົບ. ຢູ່ແຂວງສະຫວັນນະເຂດ, ຄູຄົນໜຶ່ງຜະລິດເຊື້ອເຫັດຂາຍ. ຕົວຢ່າງເຫຼົ່ານີ້ຄວນຮັບການເສີມຂະຫຍາຍ.
- ໂຮງຮຽນຄວນໄດ້ເປີດການສອນລະບົບພິເສດໃນຫົວຂໍ້ຕ່າງໆ ໃຫ້ບັນດາໂຄງການພັດທະນາຂັ້ນແຂວງ. ລາຍຮັບທັງໝົດຈາກການຈັດຝຶກອົບຮົມ ແມ່ນເອົາມາໝູນໃຊ້ເຂົ້າໃນກອງທຶນຂອງ ໂຮງຮຽນ, ຈ່າຍເປັນເງິນເດືອນພະນັກງານ ແລະ ກອງທຶນບົວລະບັດຮັກສາ ໂຮງຮຽນ.
- ຄູອາຈານອາດຈະທີ່ປຶກສາ ແລະ ຄູຝຶກໄລຍະສັ້ນ ໃຫ້ໂຄງການ, ບໍລິສັດ ຫຼື ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ.
- ເອົາໃຈໃສ່ເພີ່ມເຕີມໃນການເພີ່ມມູນຄ່າຜົນຜະລິດກະສິກໍາ ໂດຍການແປຮູບ ແລະ ບັບປຸງຄຸນນະພາບ.

ຂ. ກິນໄກເອື້ອອໍານວຍໃນການສ້າງກຸ່ມທຸລະກິດຕົວແບບລະຫວ່າງນັກຮຽນ ແລະ ຄູອາຈານ.

- ໂຮງຮຽນຄວນບັບນະໂຍບາຍໃຫ້ສອດຄ່ອງ ເພື່ອຊຸກຍູ້ໃຫ້ກຸ່ມປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍຕົວແບບຂອງຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນ ໃນການລິເລີ້ມເຮັດກິດຈະກຳທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ຮຽນດ້ວຍການເຮັດຕົວຈິງ ແລະ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ຄູອາຈານ, ນັກຮຽນ ແລະ ໂຮງຮຽນ.

- ໂຮງຮຽນຄວນສ້າງກອງທຶນຂະໜາດນ້ອຍ ໃຫ້ກຸ່ມກິດຈະກຳທຸລະກິດຕ່າງໆ ໄດ້ກູ້ຢືມ (ອາດສະເໜີຂໍນຳຜູ້ໃຫ້ທຶນຕ່າງໆ).
- ໂຮງຮຽນຄວນກຳນົດລະບຽບໃນການນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນ ຂອງໂຮງຮຽນຢ່າງຈະແຈ້ງ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ດິນ, ນ້ຳ, ໄຟຟ້າ ແລະ ອຸປະກອນຮັບໃຊ້ອື່ນໆ ສຳລັບກຸ່ມການຜະລິດ, ມີລະບົບທີ່ດີໃນການເກັບຮັກສາຂໍ້ມູນ ກ່ຽວກັບສະມັດຕະພາບ, ການນຳໃຊ້ແຮງງານ ແລະ ສິ່ງປະກອບອື່ນໆ.
- ໂຮງຮຽນຄວນສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕົນເອງແມ່ນສູນກາງ ການກະສິກຳທີ່ດີເລີດ. ໂຮງຮຽນອາດໂຄສະນາ ວ່າໂຮງຮຽນມີຜົນສຳເລັດໃນການເຮັດທຸລະກິດ (ການລ້ຽງກີບຢູ່ຫຼວງພະບາງ ແລະ ການຜະລິດເຊື້ອເທັດຢູ່ສະຫວັນນະເຂດ). ພວກເຂົາສາມາດປູກຕົ້ນໄມ້ໃຫ້ໝາກຕາມແຄມທາງ ແລະ ຂາຍຜະລິດຕະພັນຂອງໂຮງຮຽນ ຢູ່ແຄມທາງ.
- ໂຮງຮຽນຄວນມີກິດຈະກຳຫຼາຍໆ ຢ່າງ ກ່ຽວກັບການຕະຫຼາດ ແລະ ສິ່ງເສີມການຂາຍການຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກຳຂອງ ໂຮງຮຽນ ຕົວຢ່າງ: ງານຕະຫຼາດນັດຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ.

ຄ. ກິນໄກທີ່ຢູ່ຕິທຳສຳລັບການແບ່ງຜົນປະໂຫຍດ.

- ໂຮງຮຽນຄວນມີກິນໄກຈະແຈ້ງສຳລັບການແບ່ງຜົນປະໂຫຍດ ລະຫວ່າງຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນຈາກການຂາຍຜົນຜະລິດ.
- ຄູອາຈານ ທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບຈາກການເປັນທີ່ປຶກສາໃຫ້ອົງການຈັດຕັ້ງຕ່າງໆ ຕ້ອງແບ່ງພັນທະໃຫ້ກອງທຶນໂຮງຮຽນ ປະມານ 5-20% ຂອງເງິນເດືອນ ເພື່ອໂຮງຮຽນນຳໃຊ້ເປັນເງິນຊຸກຍູ້ໃຫ້ພະນັກງານຕາມສັນຍາທີ່ມີເງິນເດືອນຕ່ຳ.

3.8 ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ

ກ. ປ່ອນຢູ່, ນ້ຳ, ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ຫໍອາຫານ.

- ທີ່ຢູ່ອາໄສ, ຫ້ອງນ້ຳ ແລະ ຫ້ອງອາບນ້ຳຂອງນັກຮຽນຕ້ອງໄດ້ມີການປັບປຸງໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານຂັ້ນພື້ນຖານ (ທັງໝົດນີ້ໄດ້ກຳນົດຂຶ້ນລະດັບຊາດ). ແຕ່ລະໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີແຜນການກໍ່ສ້າງຢ່າງລະອຽດ ເວລາມີຄວາມຕ້ອງການ.
- ສາມາດມີນ້ຳດື່ມສະອາດ ໃຊ້ຢ່າງພຽງພໍຕະຫຼອດປີ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງໄດ້ສ້າງຫໍອາຫານຮອງຮັບຊື້ຜົນຜະລິດຈາກໂຮງຮຽນ ເພື່ອໃຫ້ນັກຮຽນມີອາຫານພຽງພໍ.

ຂ. ຫ້ອງຮຽນ, ຫ້ອງຝຶກອົບຮົມ ແລະ ຫ້ອງທົດລອງ.

- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນສາມາດພັດທະນາຫຼາຍໆ ທາງເລືອກສຳລັບການເພີ່ມມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ໂດຍການແປຮູບ ແລະ ພື້ນຖານອຸປະກອນຫ້ອງທົດລອງແມ່ນມີຄວາມຈຳເປັນຫຼາຍ. ຄວນເອົາໃຈໃສ່ການແປຮູບອາຫານ, ຄຸນນະພາບຂອງແນວພັນ ແລະ ການເພາະພັນສັດກໍ່ຄືກິນຈັກກະສິກຳ.

ຄ. ຟາມ ແລະ ໜອງປາຂອງໂຮງຮຽນ

- ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຟາມຂອງໂຮງຮຽນມີປະສິດທິຜົນສູງ, ຈະຕ້ອງໄດ້ລົງທຶນໃສ່ບາງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ຕົວຢ່າງ: ໂຮງຮຽນຫຼວງພະບາງ ແມ່ນຕ້ອງການລະບົບຊົນລະປະທານ ທີ່ສູບນ້ຳຈາກນ້ຳຂອງ. ໂຮງຮຽນສະຫວັນນະເຂດ ຈະຖືກຍົກຍ້າຍໄປສະຖານທີ່ແຫ່ງໃໝ່ ແລະ ມີຄວາມຈຳເປັນຈະຕ້ອງໄດ້ພັດທະນາບໍລິເວນໂຮງຮຽນ ແລະ ຟາມໃໝ່ທັງໝົດ.

ງ. ເຄື່ອງມືການສື່ສານ, ໄຟຟ້າ ແລະ ອິນເຕີເນັດ

- ທຸກໆ ໂຮງຮຽນຕ້ອງໄດ້ເຊື່ອມຕໍ່ກັບອິນເຕີເນັດຄວາມໄວສູງ ແມ່ນວຽກບູລິມະສິດ. ຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮຽນຮູ້ການນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດ, ຊຶ່ງເປັນແຫຼ່ງໃນການຄົ້ນຫາຂໍ້ມູນທາງດ້ານວິຊາການ ແລະ ການຕະຫຼາດ ທັງແມ່ນແຫຼ່ງຂອງການຮຽນການສອນດ້ວຍເອເລັກໂຕຼນິກ ແລະ ເຄືອຂ່າຍຄວາມຮູ້. ມີຫຼາຍທາງເລືອກໃນການນຳໃຊ້ອິນເຕີເນັດເຊັ່ນ: ເຄືອຂ່າຍໂທລະສັບມືຖືທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ ແລະ ລະບົບການແລກປ່ຽນຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ມີຫຼາຍຢ່ອງ. ທຸກໆ ໂຮງຮຽນຄວນໄດ້ນຳໃຊ້ພະລັງງານໄຟຟ້າ ທີ່ມີສະຖຽນລະພາບດີ.

ຈ. ແຜນການ, ການບຳລຸງຮັກສາ ແລະ ກິນໄກ ສຳລັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງນາແກ ສະຫວັນນະເຂດ ຈະໄດ້ຍົກຍ້າຍພາຍໃນ 2 ປີ ເນື່ອງຈາກວ່າສະຖານທີ່ດັ່ງກ່າວ ແມ່ນເຂດພັດທະນາເສດຖະກິດພິເສດແຂວງສະຫວັນນະເຂດ. ສຳລັບການກໍ່ສ້າງໂຮງຮຽນແຫ່ງໃໝ່ ແມ່ນມີຄວາມຕ້ອງການສະໜັບສະໜູນຈາກພາກສ່ວນຕ່າງໆ ເພື່ອກໍ່ສ້າງອາຄານ ແລະ ຟາມໂຮງຮຽນ.
- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງບໍ່ພຽງແຕ່ນຳໃຊ້ການສະໜັບສະໜູນທາງດ້ານການເງິນຈາກງົບປະມານຂອງລັດ ແລະ ອົງການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດເທົ່ານັ້ນ ໃນການປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ແຕ່ໂຮງຮຽນສາມາດຊອກຫາຈາກແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆ ເຊັ່ນວ່າ: ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນກາງ ບໍລິຄຳໄຊ ແລະ ຈຳປາສັກ ໄດ້ສ້າງຫ້ອງຮຽນ ແລະ ສະໂມສອນໃໝ່ຂຶ້ນ ໂດຍການສະໜັບສະໜູນ ດ້ານການເງິນຂອງບໍລິສັດເອກະຊົນ ທີ່ມີຈຸດປະສົງເຂົ້າຮ່ວມໃນການຍົກສູງຄຸນນະພາບຂອງການສຶກສາ.

4. ກິນໄກໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ

4.1 ໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງ

ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານ, ກະຊວງກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ ມີຄວາມຮັບຜິດຊອບນຳພາໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຂັ້ນ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດສຳລັບການປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນ. ລະດັບກະຊວງ, ກົມຈັດຕັ້ງ ແລະ ພະນັກງານຈະໄດ້ແຕ່ງຕັ້ງຄະນະຮັບຜິດຊອບ ເພື່ອນຳພາ ແລະ ຄຸ້ມຄອງການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວ. ຄະນະຮັບຜິດຊອບດັ່ງກ່າວຈະໄດ້ທົບທວນຄືນຄວາມຄືບໜ້າຂອງຍຸດທະສາດ ແລະ ໃຫ້ຂໍ້ແນະນຳໃນການປ່ຽນແປງ, ປັບປຸງນຸ່ມເບົ້າໝາຍ ແລະ ລົງເລິກຍຸດທະສາດ

ເພື່ອໃຫ້ບັນລຸຕາມເປົ້າໝາຍໃນການພັດທະນາຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດ ຕາມທ່າ
ອ່ຽງ ຂອງການພັດທະນາຕະຫຼາດຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ.

ຄະນະກຳມະການນີ້ປະກອບດ້ວຍຜູ້ຕາງໜ້າຈາກກົມທີ່ຂ້ອງພາຍໃນກະຊວງ (ຕົວຢ່າງ: ກອງສົ່ງ
ເສີມກະສິ ກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້, ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດເຕັກນິກກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້), ກົມທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ
ຈາກກະຊວງສຶກສາ ແລະ ກະຊວງອຸດສະຫະກໍາ ແລະ ການຄ້າ ກໍຄືຜູ້ຕາງໜ້າຈາກອົງການຈັດຕັ້ງພາກ
ເອກະຊົນຕ່າງໆ ເຊັ່ນ: ສະພາການຄ້າ ແລະ ອຸດສະຫະກໍາແຫ່ງຊາດ. ຜູ້ອຳນວຍການແຕ່ລະໂຮງຮຽນ
ກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຂຶ້ນກາງແມ່ນມີສ່ວນຮ່ວມເຂົ້າຄະນະກຳມະການດັ່ງກ່າວ ຄືກັນກັບສະມາຊິກທົ່ວໄປ.
ຄະນະກຳມະການຈະໄດ້ເປີດກອງປະຊຸມຢ່າງໜ້ອຍ 1 ຄັ້ງຕໍ່ປີ.

ລະດັບໂຮງຮຽນ ຈະໄດ້ສ້າງຕັ້ງຢ່າງໜ້ອຍ 5 ໜ່ວຍງານ ເພື່ອຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດດັ່ງກ່າວຄື:

1. ໜ່ວຍງານຕິດຕໍ່ປະສານງານ
  - ກ. ເຊື່ອມໂຍງກັບການສົ່ງເສີມ
  - ຂ. ເຊື່ອມໂຍງກັບຕະຫຼາດແຮງງານ
  - ຄ. ເຊື່ອມໂຍງກັບການຜະລິດ
  - ງ. ພັດທະນາພັນທະມິດຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມ.
2. ໜ່ວຍງານພັດທະນາວິສະຫະກິດ
  - ກ. ເພີ່ມເຕີມຄວາມຮູ້ພື້ນຖານດ້ານວິສະຫະກິດ ແລະ ທຸລະກິດເຂົ້າໃນຫຼັກສູດ
  - ຂ. ສົ່ງເສີມວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍລະຫວ່າງຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນ
  - ຄ. ພັດທະນາການລະບົບການເງິນຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອສະໜັບສະໜູນທຶນເບື້ອງຕົ້ນ ໃຫ້ນັກຮຽນທີ່
ຮຽນຈົບໃນການເຮັດທຸລະກິດ
3. ໜ່ວຍງານສື່ສານ ແລະ ສົ່ງເສີມ
  - ກ. ເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານການສື່ສານ ແລະ ສົ່ງເສີມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດ
  - ຂ. ຄວາມຮູ້ໃນການນຳພາເຮັດບົດປະກອບຄຳເຫັນ, ບົດລາຍງານ ແລະ ຄວາມຮູ້ທາງດ້ານສັງຄົມ.
  - ຄ. ປັບປຸງຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດດ້ານການສື່ສານ ແລະ ສົ່ງເສີມຂອງຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນ.
  - ງ. ນຳໃຊ້ປະສົບການທາງດ້ານວິຊາສະເພາະ ແລະ ກໍລະນີສຶກສາ ເຂົ້າໃນການສອນ
4. ໜ່ວຍງານຝຶກອົບຮົມຄູ
  - ກ. ສົ່ງເສີມຄວາມຮູ້ດ້ານການຮຽນ ເຂົ້າໃນໂຄງການສິດສອນ

- ຂ. ກວດກາຄືນໂຄງການສິດສອນ
- ຄ. ພັດທະນາຄວາມຮູ້ໃນການສິດສອນຂອງຄູອາຈານ
- ງ. ປະສານສົມທົບກັບພາກສ່ວນທີ່ມີການຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານຢູ່ໃນຂົງເຂດ

5. ໜ່ວຍງານຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ

ກ. ປັບປຸງລະບົບການຄຸ້ມຄອງສຳລັບ:

- ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງນັກຮຽນໃນການຄຸ້ມຄອງ
- ຍົກລະດັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ສິ່ງເອື້ອອຳນວຍໃນການສິດສອນ

ຂ. ສິ່ງເສີມໃຫ້ນັກຮຽນຊົນເຜົ່າ ແລະ ແມ່ຍິງເຂົ້າຮຽນ

ຄ. ປັບປຸງການສ້າງລາຍຮັບໂດຍ:

- ການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ແບ່ງປັນຜົນປະໂຫຍດຈາກການບໍລິການ
- ການສ້າງກອງທຶນຈາກຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຕ່າງໆ

4.2 ຕົວຊີ້ວັດ ຜົນສຳເລັດ (ຮອດປີ 2020)

ຮອດປີ 2020 ຍຸດທະສາດຈະຕ້ອງໄດ້ບັນລຸຕາມຕົວຊີ້ວັດຂອງຜົນສຳເລັດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

1. ເຊື່ອມໂຍງການຮຽນການສອນກັບລະບົບສິ່ງເສີມ ແລະ ຕະຫຼາດແຮງງານ.

- ໂຮງຮຽນກະສິກຳ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງຈະສ້າງນັກຮຽນໄດ້ 600-800ຄົນ/ປີ.
- 30% ຂອງຜູ້ຮຽນຈົບຈະເຮັດທຸລະກິດຂອງຕົນເອງພາຍໃນໜຶ່ງປີຫຼັງຈາກຮຽນຈົບ.
- 20% ຂອງຜູ້ຮຽນຈົບຈະໄດ້ເຮັດວຽກນຳບໍລິສັດໃນແຕ່ລະປີ.
- 50% ຂອງນັກຮຽນຈະປະກອບສ່ວນວຽກສິ່ງເສີມໃນແຕ່ລະປີ.
- ຢ່າງໜ້ອຍ30% ຂອງຜູ້ຮຽນຈົບແມ່ນຊົນເຜົ່າ, 50% ຂອງນັກຮຽນແມ່ນແມ່ຍິງ.

2. ການພັດທະນາວິສະຫະກິດກະສິກຳຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ

- ແຕ່ລະໂຮງຮຽນມີ 10 ກິດຈະກຳເປັນ ຢ່າງໜ້ອຍ ກ່ຽວກັບວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ໂດຍມີການຄຸ້ມຄອງ ຮ່ວມກັນລະຫວ່າງຄູ ແລະ ນັກຮຽນ ເພື່ອສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ແລະ ໂຮງຮຽນ.
- ໂຮງຮຽນຕ້ອງມີສ່ວນຮ່ວມກັບຊາວກະສິກອນ ແລະ ວິສະຫະກິດກະສິກຳຢ່າງໜັກແໜ້ນ, ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມເຫຼົ່ານີ້ ຈະສະໜັບສະໜູນໃຫ້ນັກຮຽນລົງຝຶກງານທ້າຍການສຶກສາ ເປັນເວລາ 5 ເດືອນຂອງແຕ່ລະປີ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງໄດ້ຈັດຕັ້ງ ງານພົບປະແລກປ່ຽນບົດຮຽນເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນ ລະຫວ່າງຊາວກະສິກອນ ແລະ ວິສະຫະກິດກະສິກຳ, ນັ້ນແມ່ນບ່ອນສຳຄັນສຳລັບການພັດທະນາວິສະຫະກິດກະສິກຳຢູ່ເຂດຊົນນະບົດ.
- ໂຮງຮຽນຈະຈັດການຝຶກອົບໄລຍະສັ້ນໃຫ້ຊາວກະສິກອນ ແລະ ຜູ້ປະກອບການຂະໜາດນ້ອຍ ຢູ່ໃນຂະແໜງການດ້ານກະສິກຳ.

- ໂຮງຮຽນມີສູນກາງ ການບໍລິການທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ເພື່ອໃຫ້ໂຄງການກອງທຶນຂະໜາດນ້ອຍ ໄດ້ເຂົ້າເຖິງ ແລະ ການບໍລິການດ້ານການພັດທະນາທຸລະກິດອື່ນໆ ໃຫ້ສະໜັບສະໜູນນັກຮຽນທີ່ຈົບ ແລະ ຊາວກະສິກອນ ຜູ້ທີ່ຢາກເຮັດທຸລະກິດສ່ວນຕົວ.

3. ສ້າງຫຼັກສູດດ້ານສີມືແຮງງານ ໂດຍການເພີ່ມຄວາມຮູ້ດ້ານສິ່ງເສີມ ແລະ ການເຮັດທຸລະກິດ.

- ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງນັກຮຽນສາມາດເຂື່ອມໂຍງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດແຮງງານ ແລະ ສາມາດພິສູດໄດ້ ຕາມມາດຕະຖານ ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້.
- ຄວາມຮູ້ດ້ານການສິ່ງເສີມ, ສີ່ສານ, ສັງຄົມ, ເສດຖະກິດ, ການເງິນ ແລະ ທຸລະກິດ ແມ່ນສ່ວນ ປະກອບທີ່ສຳຄັນຂອງຫຼັກສູດ.
- ການສິດສອນຄວນໃຫ້ການຮຽນ ດ້ວຍການເຮັດຕົວຈິງ ຢ່າງນ້ອຍ ການເຮັດຕົວຈິງຕ້ອງ 60% ຂອງ ຈຳນວນໜ່ວຍກິດທັງໝົດ.

4. ຝຶກອົບຮົມໃຫ້ຄູອາຈານ.

- ຄູອາຈານທັງໝົດໄດ້ຮັບການຝຶກອົບຮົມກ່ຽວກັບຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດ, ເຕັກນິກໃນການສິດສອນ.
- ຄູອາຈານທຸກຄົນຕ້ອງໄດ້ນຳໃຊ້ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດເຂົ້າໃນການສິດສອນຂອງວິຊາຂອງໃຜຂອງ ລາວ.
- ຄູອາຈານທັງໝົດຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າຮ່ວມການຝຶກອົບຮົມຢ່າງນ້ອຍ 1 ຄັ້ງ/ປີ ເພື່ອປະເມີນ ແລະ ປັບປຸງຄືນ ມາດຕະຖານ ແລະ ວິທີການສິດສອນ.
- ມີແຜນການຝຶກອົບຮົມປະຈຳປີ ແລະ ໃຫ້ພະນັກງານຄູໝົດທຸກຄົນມີໂອກາດເຂົ້າຮ່ວມ.
- ມີຄວາມສຳພັນກັບໂຄງການຝຶກອົບຮົມຄູສາກົນ.

5. ປັບປຸງການບໍລິຫານ-ຄຸ້ມຄອງ, ກຸ້ມຕົນເອງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບ.

- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີກົນໄກຈະແຈ້ງຂອງຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມໃນການຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ (ຫ້ອງການສິ່ງເສີມ, ພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ອື່ນໆ).
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີກົນໄກຈະແຈ້ງ ສຳລັບການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງນັກຮຽນ ແລະ ພະນັກງານໃນການ ຄຸ້ມຄອງໂຮງຮຽນ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງຈະແຈ້ງ ປະກອບດ້ວຍໜ່ວຍງານສະເພາະສຳລັບປະສານ ງານ, ໜ່ວຍງານພັດທະນາວິສະຫະກິດ, ໜ່ວຍງານຝຶກອົບຮົມດ້ານວຽກງານສິ່ງເສີມ ແລະ ໜ່ວຍ ງານຄຸ້ມຄອງຊັບພະຍາກອນ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີກົນໄກຈະແຈ້ງ ແລະ ໂປ່ງໃສ ໃນການຕິດຕາມ ແລະ ປະເມີນການຈັດຕັ້ງປະຕິ ບັດ ວຽກງານຕ່າງໆ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີກົນໄກ ກະຕຸກຊຸກຍູ້ ທີ່ໂປ່ງໃສ ເພື່ອຍ້ອງຍໍຊົມເຊີຍ, ໃຫ້ລາງວັນ ນັກຮຽນ ແລະ ຄູ ອາຈານຜູ້ທີ່ມີຜົນງານດີເດັ່ນ.
- ໂຮງຮຽນຈະຕ້ອງມີກົນໄກທີ່ໂປ່ງໃສ ໃນການແບ່ງປັນລາຍຮັບໃຫ້ຄູອາຈານ ແລະ ນັກຮຽນ.

6. ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

- ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງຈຳນວນໜຶ່ງ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ໂຮງຮຽນສາມາດດຳເນີນກິດຈະກຳຟາມຂອງໂຮງຮຽນ ເຊັ່ນ: ລະບົບນ້ຳຊົມລະປະທານ, ເນື້ອທີ່ດິນບູກຝັງ ແລະ ກິນຈັກກະສິກຳ.
- ປັບປຸງສິ່ງເອື້ອອຳນວຍການສິດສອນທີ່ມີຢູ່ ເພື່ອໃຫ້ມີພັດທະນາທາງເລືອກ ໃນການເພີ່ມມູນຄ່າຜະລິດຕະພັນກະສິກຳ ໂດຍການປຸງແຕ່ງ ເຊັ່ນ: ຫ້ອງທົດລອງ, ຫ້ອງສະໝຸດ, ການຜະລິດເມັດພັນທີ່ມີຄຸນນະພາບ, ແນວພັນສັດ ແລະ ອື່ນໆ.
- ທຸກໆ ໂຮງຮຽນມີທ່ອນທານ ຊຶ່ງສາມາດນຳໃຊ້ຜະລິດຕະພັນຈາກຟາມຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ສະໜອງອາຫານທີ່ສະອາດ, ມີສຸຂະພາບແຂງແຮງ ແລະ ລາຄາຖືກ ສຳລັບນັກຮຽນ ແລະ ພະນັກງານຄູ.
- ສິ່ງເອື້ອອຳນວຍສຳລັບທີ່ພັກ, ຫ້ອງນ້ຳ/ຫ້ອງອາບນ້ຳ ສຳລັບນັກຮຽນ ແມ່ນໃຫ້ໄດ້ຕາມມາດຕະຖານແຫ່ງຊາດ.
- ໂຮງຮຽນໄດ້ພັດທະນາສະຖານທີ່ແຫ່ງໃໝ່ບ່ອນທີ່ຈຳເປັນ. ນີ້ອາດຈະຕົກຢູ່ໃນກໍລະນີຂອງໂຮງຮຽນນາແກ ແລະ ຈຳປາສັກ ເນື່ອງຈາກວ່າສະຖານທີ່ປັດຈຸບັນ ມີຈຸດປະສົງກໍ່ສ້າງສິ່ງໃໝ່ ຫຼື ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງສ້າງໂຮງຮຽນຢູ່ເຂດນອກເມືອງຂອງແຂວງ.
- ຫົມສຳລັບການກໍ່ສ້າງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ໄດ້ຮັບຈາກລັດຖະບານ ແລະ ຜູ້ໃຫ້ທຶນ – ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ວ່າຕ້ອງລະດົມມາຈາກພາກສ່ວນແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ພາກສ່ວນເອກະຊົນ, ປະຊາຊົນ (ກອງທຶນຂອງວັດ).

4.3 ຕາຕະລາງເວລາ ແລະ ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ

ໄລຍະເວລາການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດຍຸດທະສາດ ແມ່ນເຮັດຕາມແຜນການ 5 ປີຂອງລັດຖະບານ ແລະ ແບ່ງອອກເປັນ 3 ໄລຍະຄື:

- 2008-2010 ໄລຍະໂຄງການຕົວແບບ
- 2011-2015 ໄລຍະການຜັນຂະຫຍາຍໂຄງການ
- 2016-2020 ໄລຍະເຮັດໃຫ້ໂຄງການມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ

ກຸ່ມເປົ້າໝາຍ ຫຼື ຕົວຊີ້ວັດສຳຄັນສຳລັບໃຫ້ໄດ້ຮັບຜົນສຳເລັດແມ່ນຈະອະທິບາຍແຕ່ລະໄລຍະດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້.

2008-2010 ໄລຍະໂຄງການຕົວແບບ

ໃນໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການຕົວແບບ, ເປົ້າໝາຍ ແມ່ນພັດທະນາ ແລະ ເຮັດທົດສອບ 6 ກົນໄກຕົ້ນຕໍ ໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ຂອງປັບປຸງຄຸນນະພາບການຮຽນການສອນຄື:

1. ປັບປຸງໂຄງຮ່າງການຈັດຕັ້ງລວມທັງໜ່ວຍງານສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໃໝ່.
2. ພັດທະນາລະບົບການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ.
3. ກໍ່ສ້າງຄູອາຈານ ສຳລັບວຽກງານໃໝ່ຢູ່ໃນໂຄງສ້າງອື່ນໃໝ່.
4. ປັບປຸງວິທີການສິດສອນ ແລະ ຫຼັກສູດ.
5. ພັດທະນາກົນໄກ ຕິດຕໍ່ ແລະ ປະສານສົມທົບ.
6. ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ.

ກຸ່ມເປົ້າໝາຍສຳລັບໄລຍະເວລາຂອງໂຄງການຕົວແບບ:

1. ບັນລຸ 10% ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູອາຈານຢູ່ໜ່ວຍງານສ້າງຂັ້ນໃໝ່, ແບບວິທີການໃໝ່ຂອງຄູ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ໃຫ້ແຕ່ລະໂຮງຮຽນສິ່ງນັກຮຽນໄປປະຈຳຢູ່ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂັ້ນເມືອງໃຫ້ໄດ້ 2 ສູນ ແລະ 4 ກຸ່ມ ບ້ານ.
3. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນ ຊອກບ່ອນເຮັດວຽກກັບຄູ່ຮ່ວມມີພາກສ່ວນເອກະຊົນ ໃຫ້ໄດ້ 20 ບ່ອນ.
4. ໃຫ້ແຕ່ລະໂຮງຮຽນພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ 10 ແຫ່ງ ໂດຍໃຫ້ເຊື່ອມໂຍງກັບໂຮງຮຽນ ກະສິກຳ.
5. ຈັດໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຢ່າງນ້ອຍ 2 ຄັ້ງ/ປີ/ໂຮງຮຽນ.

2011-2015 ໄລຍະການຜັນຂະຫຍາຍໂຄງການ

ເປົ້າໝາຍໄລຍະການຜັນຂະຫຍາຍໂຄງການແມ່ນກວມໝົດທຸກໆ ໂຮງຮຽນ, ໜຶ່ງສ່ວນສາມແມ່ນມີ ຄວາມຕ້ອງການ. ກຸ່ມເປົ້າໝາຍປະກອບດ້ວຍ:

1. ບັນລຸ 50% ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູອາຈານຢູ່ໜ່ວຍງານສ້າງຂັ້ນໃໝ່, ການຝຶກອົບຮົມຄູ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນສິ່ງນັກຮຽນໄປປະຈຳຢູ່ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂັ້ນເມືອງໃຫ້ໄດ້ 15 ສູນ ແລະ 70 ກຸ່ມ ບ້ານ/ໂຮງຮຽນ.
3. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນ ຊອກບ່ອນເຮັດວຽກກັບຄູ່ຮ່ວມມີພາກສ່ວນເອກະຊົນ ໃຫ້ໄດ້ 100 ບ່ອນ/ໂຮງຮຽນ.
4. ໃຫ້ແຕ່ລະໂຮງຮຽນພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ 50 ແຫ່ງ ໂດຍໃຫ້ເຊື່ອມຢົງກັບໂຮງຮຽນ ກະສິກຳ.
5. ຈັດໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຢ່າງນ້ອຍ 3 ຄັ້ງ/ປີ/ໂຮງຮຽນ.

2016-2020 ໄລຍະເຮັດໃຫ້ໂຄງການມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ

ເປົ້າໝາຍຂອງໄລຍະເຮັດໃຫ້ໂຄງການມີຄວາມເຂັ້ມແຂງກວມໝົດທຸກໆ ໂຮງຮຽນ.

1. ບັນລຸ 100% ການມີສ່ວນຮ່ວມຂອງຄູອາຈານຢູ່ໜ່ວຍງານສ້າງຂັ້ນໃໝ່, ການຝຶກອົບຮົມຄູ ແລະ ອື່ນໆ.
2. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນສິ່ງນັກຮຽນໄປປະຈຳຢູ່ສູນຂໍ້ມູນຂ່າວສານຂັ້ນເມືອງໃຫ້ໄດ້ 35 ສູນ ແລະ 300 ກຸ່ມ ບ້ານ/ໂຮງຮຽນ.
3. ແຕ່ລະໂຮງຮຽນ ຊອກບ່ອນເຮັດວຽກກັບຄູ່ຮ່ວມມີພາກສ່ວນເອກະຊົນ ໃຫ້ໄດ້ 200 ບ່ອນ/ໂຮງຮຽນ.
4. ໃຫ້ແຕ່ລະໂຮງຮຽນພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ 100 ແຫ່ງ ທີ່ມີການເຊື່ອມໂຍງກັບ ໂຮງຮຽນກະສິກຳ.
5. ຈັດໃຫ້ມີການແລກປ່ຽນບົດຮຽນຢ່າງນ້ອຍ 3 ຄັ້ງ/ປີ/ໂຮງຮຽນ.

4.4 ການລະດົມແຫຼ່ງທຶນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການ ການຊ່ວຍເຫຼືອ

ປັດຈຸບັນ, ແຫຼ່ງລາຍຮັບຕົ້ນຕໍສໍາລັບໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ແມ່ນງົບປະມານປະຈໍາປີຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄ່າຮຽນຂອງນັກຮຽນ. ລວມແລ້ວປະມານ 80-90% ຂອງລາຍຮັບທັງໝົດ. ລາຍຮັບສ່ວນນ້ອຍໜຶ່ງແມ່ນໄດ້ມາຈາກໂຄງການຊ່ວຍເຫຼືອ, ການບໍລິຈາກຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ແລະ ຈາກການຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ການບໍລິການຕ່າງໆ.

ລາຍຈ່າຍຕົ້ນຕໍແມ່ນເງິນເດືອນຂອງພະນັກງານປະມານ 60-70%, ຄ່າຂົນສົ່ງ ແລະ ເດີນທາງ ແລະ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ. ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສ່ວນໜຶ່ງແມ່ນຊື້ອຸປະກອນການສິດສອນ ແລະ ຄ່າບໍາລຸງຮັກສາ.

ຕາຕະລາງ 3 ສະແດງໃຫ້ເຫັນແຫຼ່ງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຕົ້ນຕໍຂອງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ.

ຕາຕະລາງ 3: ແຫຼ່ງລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຕົ້ນຕໍຂອງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ສໍາລັບນັກຮຽນ 600 ຄົນ ປີ 2006 (ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ການຄາດຄະເນຂອງອໍານວຍການ).

ລາຍຈ່າຍ	ແຫຼ່ງລາຍຮັບ						
	ລັດຖະບານ	ຄ່າຮຽນ	ບໍລິຈາກ	ພາກສ່ວນເອກະຊົນ	ຂາຍຜະລິດຕະພັນ	ລວມທັງໝົດ	ຄິດໄລ່ເປັນ %
ເງິນເດືອນ	\$35,000	\$30,000			\$2,000	\$67,000	67%
ຂົນສົ່ງ ແລະ ເດີນທາງ	\$5,000		\$5,000			\$10,000	10%
ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍອື່ນໆ	\$5,000	\$5,000				\$10,000	10%
ອຸປະກອນການສິດສອນ		\$5,000		\$0		\$5,000	5%
ການບົວລະບັດຮັກສາ			\$0	\$2,000		\$2,000	2%
ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ						\$0	0%
ລວມທັງໝົດ	\$45,000	\$40,000	\$10,000	\$3,000	\$2,000	\$100,000	100%
ຄິດໄລ່ເປັນ %	45%	40%	10%	3%	2%	100%	

ນັກຮຽນແຕ່ລະຄົນຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍປະມານ \$160/ປີ, ໃນນັ້ນພໍ່ແມ່ນັກຮຽນຈ່າຍ \$60 ສໍາລັບຄ່າຮຽນ, \$70 ແມ່ນລັດຖະບານຈ່າຍ ແລະ ອີກ \$30 ແມ່ນໄດ້ຮັບຈາກແຫຼ່ງທຶນອື່ນໆ. ພຽງແຕ່ \$2.6 ທີ່ນັກຮຽນຜູ້ໜຶ່ງ ໄດ້ຮັບຈາກການຂາຍຜະລິດຕະພັນ ແລະ ບໍລິການ.

ປັດຈຸບັນງົບປະມານປະຈໍາປີຂອງໂຮງຮຽນແມ່ນກວມແຕ່ຄ່າສິ້ນເປືອງຕ່າງໆ ໂດຍພື້ນຖານເທົ່ານັ້ນ. ມັນບໍ່ສາມາດປັບພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ແລະ ອຸປະກອນການສິດສອນແບບໃຫຍ່ໆ ໄດ້. ບາງທີເງິນເດືອນຂອງພະນັກງານກວມເຖິງໜຶ່ງສ່ວນຫ້າ ຫາ ໜຶ່ງສ່ວນສິບ ຂອງການສະເລຍຄ່າຄອງຊີບ, ພະນັກງານມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກໃນການຫາລ້ຽງຊີບ. ນັກຮຽນດໍາລົງຊີວິດລໍາບາກມີເງິນນ້ອຍ, ອາຫານການກິນ, ເຄື່ອງນຸ່ງຫົ່ມ ແລະ ອຸປະກອນການຮຽນມີຄຸນນະພາບບໍ່ສູງ. ການລະດົມແຫຼ່ງທຶນຈະສາມາດປັບປຸງໄດ້ແນວໃດ?

ການປະກອບສ່ວນຂອງລັດຖະບານ ແລະ ຄ່າຮຽນຕ່າງໆ ຄາດວ່າຈະເພີ່ມຂຶ້ນຕາມອັດຕາສ່ວນການເຕີບໂຕຂອງການຂະຫຍາຍຕົວເສດຂອງຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງມີການຕໍ່ກັບພາກສ່ວນ ເອກະຊົນຫຼາຍຂຶ້ນ, ການຊ່ວຍເຫຼືອຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ອາດຈະເພີ່ມຂຶ້ນພໍສົມຄວນປະມານ 5% ຕໍ່ປີ.

ຄວາມສາມາດຂອງໂຮງຮຽນໃນການສ້າງລາຍຮັບ ໂດຍການຂາຍຜະລິດຕະພັນກະສິກໍາ ແລະ ການບໍລິ ການຕ່າງໆ ອາດຈະເພີ່ມ ຖ້າຟາມຂອງໂຮງຮຽນ ແລະ ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດດ້ານການປະກອບການຂອງຄູ ແລະ ນັກຮຽນມີການປັບປຸງ. ຄຽງຄູ່ກັບປະສິບປະການຈາກສູນຝຶກອົບຮົມຄາດວ່າລາຍຮັບທັງໝົດຂອງໂຮງຮຽນຈະເພີ່ມຂຶ້ນ ຈາກ 2% ໃນປັດຈຸບັນ ເປັນ 11% ໃນປີ 2020 (ອັດຕາການເພີ່ມຂອງປີປະມານ 20%).

ຕາຕະລາງ 4 ສະແດງໃຫ້ເຫັນຄາດເນການພັດທະນາແຫຼ່ງທຶນຂອງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ຈາກປີ 2008 ຮອດປີ 2020.

ຕາຕະລາງ 4 ແຫຼ່ງທຶນຂອງໂຮງຮຽນກະສິກໍາ ແລະ ປ່າໄມ້ຊັ້ນກາງ ກັບນັກຮຽນ 600 ຄົນ ປີ2008-2020.

ແຫຼ່ງລາຍຮັບ	2007	ແບ່ງປັນ 2007	ການຂະ ຫຍາຍຕົວ%	2010	2015	2020	ແບ່ງປັນ 2020
ລັດຖະບານ	\$45,000	50%	5%	\$52,093	\$66,485	\$84,854	42%
ຄ່າຮຽນ	\$35,000	39%	5%	\$40,517	\$51,711	\$65,998	33%
ພາກສ່ວນເອກະ ຊົນ	\$8,000	9%	10%	\$10,648	\$17,149	\$27,618	14%
ລາຍຮັບຈາກ ການຂາຍ	\$2,000	2%	20%	\$3,456	\$17,149	\$21,399	11%
ລວມ	\$90,000	100%		\$106,714	\$152,494	\$199,869	222%

ການສະໜັບສະໜູນຕໍ່ຈາກພາຍນອກ ແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກໃນການຍົກຄຸນນະພາບການສິດສອນ ເພື່ອການກໍ່ສ້າງຄູ ແລະ ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງ. ການພັດທະນາວິສະຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍຈະສົ່ງເສີມໃຫ້ນັກຮຽນຜູ້ທີ່ຈົບ ໄດ້ມີການພົວພັນກັບກອງທຶນ ແລະ ສູນກາງການບໍລິການສິນຄ້າຂອງໂຮງຮຽນ. ຜູ້ໃຫ້ທຶນຂອງຕ່າງປະເທດອາດຈະເຫັນໄດ້ ແຫຼ່ງທຶນທີ່ເປັນໄປໄດ້ສໍາລັບການໃຊ້ຈ່າຍດັ່ງກ່າວ. ການລົງທຶນໃນເບື້ອງຕົ້ນ ອາດຈະມີຄ່າສູງ ແຕ່ວ່າສາມາດລຸດລົງໃນແຕ່ລະປີ ຖ້າຫາກວ່າໂຮງຮຽນມີຄວາມສາມາດກຸ້ມຕົນເອງໄດ້. ຜົນໄດ້ຮັບຈາກການລົງທຶນຈະເຮັດໃຫ້ການເຕີບຕົວຂອງຂະແໜງການກະສິກໍາໄວຂຶ້ນ. ໃຫ້ນັກຮຽນທີ່ຈົບໄດ້ມີວຽກເຮັດ ໃນຂົງເຂດກະສິກໍາ ຫຼາຍຂຶ້ນ ນີ້ອາດຈະແມ່ນຕົວຊີ້ວັດໜຶ່ງຂອງຜົນສໍາເລັດ.

ການຄາດຄະເນ ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ຂອງການສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກ ຢູ່ຕາຕະລາງ 5.

ຕາຕະລາງ 5: ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍສຳລັບການສະໜັບສະໜູນຈາກພາຍນອກ

ຄວາມຕ້ອງການ	ຄາດຄະເນຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ	ໄລຍະເວລາ	ໝາຍເຫດ
ປັບປຸງຄຸນນະພາບການສອນ	\$ 2,500,000	ຢ່າງນ້ອຍ 4 ປີ	<i>ການສະໜັບສະໜູນ ໃນຮູບແບບນີ້ອາດມີ ການແບ່ງໃຫ້ແຕ່ລະ ໂຮງຮຽນ, ຕົວຢ່າງ: ໂດຍຜ່ານໜ່ວຍງານ ຝຶກອົບຮົມຂອງຄູ ອາຈານ</i>
1) ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກ	\$ 1,800,000		
1.1 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກສາກົນ	\$ 900,000		
1.2 ການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານເຕັກນິກພາກພື້ນ ແລະ ຫ້ອງຖິ້ມ	\$ 800,000		
1.3 ຕິດຕາມ, ປະເມີນຜົນ-ແລະ ກວດກາບັນຊີ	\$ 100,000		
2) Operating costs	\$ 500,000		
2.1 ພະນັກງານຂັ້ນຫ້ອງຖິ້ມ	\$ 100,000		
2.2 ຄ່າເດີນທາງ ແລະ ສີ່ສານ	\$ 300,000		
2.3 ໃຊ້ຈ່າຍຕ່າງໆ	\$ 200,000		
3) ການຈັດຫາ (ຕົວຢ່າງ ພາຫະນະຮັບໃຊ້)	\$ 200,000		
ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ	\$ 1,180,000	1-2 ປີ	<i>ຕໍ່ໂຮງຮຽນ</i>
1) ນ້ຳປະປາ, ຫ້ອງອາບນ້ຳ ແລະ ຫ້ອງນ້ຳ	\$ 300,000		ບູລິມະສິດ ທີ 1
2) ຫໍພັກ	\$ 480,000		ບູລິມະສິດ ທີ 1
3) ເພີ່ມຫ້ອງຮຽນ	\$ 180,000		
3) ພື້ນຖານໂຄງລ່າງ ພາມຂອງໂຮງຮຽນ	\$ 50,000		
4) ຫ້ອງທົດລອງ, ສິ່ງເອື້ອອຳນວຍການໃນສິດສອນ	\$ 100,000		
6) ເຄື່ອງຮັບໃຊ້ຫ້ອງການຕ່າງໆ	\$ 30,000		
7) ເຮືອນພັກຂອງພະນັກງານຄູ	\$ 40,000		
ອຸປະກອນຕ່າງໆ	\$ 360,000	1-2 ປີ	<i>ຕໍ່ໂຮງຮຽນ</i>
ຄອມພິວເຕີ ແລະ ການຕິດຕັ້ງອິນເຕີເນັດ	\$ 100,000		
ລົດໂຖນາ, ແລະ ອຸປະກອນພາມອື່ນໆ	\$ 100,000		
ລົດບັນທຸກ	\$ 70,000		
ລົດເມ	\$ 10,000		
ລົດເກັງ	\$ 70,000		
ລົດຈັກ	\$ 10,000		
ຄວາມຕ້ອງການອື່ນໆ	\$ 500,000	ຢ່າງນ້ອຍ 4 ປີ	<i>ຕໍ່ໂຮງຮຽນ</i>
ເງິນທຶນສຳລັບການລິເລີ້ມທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍ	\$ 500,000		